

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ ШАВКАТ МИРЗИЁЕВ ЖОЙЛАРДА АМАЛГА ОШИРИЛАЁТГАН БУНЁДКОРЛИК ИШЛАРИ, ЙИРИК ЛОЙИХАЛАР БИЛАН ТАНИШИШ, ХАЛҚ БИЛАН МУЛОҚОТ ҚИЛИШ МАҚСАДИДА 20-21 АВГУСТ КУНЛАРИ ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН РЕСПУБЛИКАСИДА БЎЛДИ.

HUQUQ

1997-yil 27-avgustdan chiqqan boshlagan

www.huquq.uz

2019-y. 22-AVGUST, №34 (1179)

**ХОКИМЛАРНИНГ
КАНДАЙ
ВАКОЛАТЛАРИ
ХАЛҚ
ДЕПУТАТЛАРИ
КЕНГАШЛАРИГА
БЕРИЛМОҚДА?** 5

**БАНК ХОДИМИ
ТАДБИРКОРНИНГ
ҚОНУНИЙ
МУРОЖААТИДАН
ҲАМ ПУЛ ИШЛАБ
ОЛИШНИ
КЎЗЛАДИ.** 8

**ФИРИБГАР
ТАНИШНИ
БИЗНЕС
БАҲОНАСИДА
120 МИНГ
ДОЛЛАРГА ЧУВ
ТУШИРДИ.** 9

**МИБ
ҲУҚАРОНИНГ
80 МИЛЛИОН
ЎМДАН ОРТИҚ
ИШ ҲАҚИНИ
УНДИРИБ БЕРДИ.** 10

БОШ ПРОКУРОР ТАДБИРКОРЛАР БИЛАН УЧРАШДИ

Ўзбекистон Республикаси Бош прокурори Нигматилла Йўлдошев тадбиркорликни жадал ривожлантириш, бўш бино ва ишлаб чиқариш майдонларидан самарали фойдаланиш ва бошқа долзарб вазифалар ижроси, шунингдек, прокуратура органларининг фаолияти билан танишиш мақсадида 16-17 август кунлари Андижон ва Фарғона вилоятларида бўлди.

Ташриф давомида тадбиркорликни жадал ривожлантириш учун қулай муҳит ва шарт-шароитлар яратиш, мавжуд тўсиқ ва муаммоларни бартараф этиш борасида 214 та тадбиркорлик субъекти билан иккала ҳудудда алоҳида учрашувлар ташкил этилиб, соҳага масъул идоралар, ижро ва назорат органлари, тижорат банклари раҳбарлари иштирокида очик мулоқот ўтказилди.

Учрашувларда асосий эътибор республика даражасидаги муаммоларга қаратилди.

Жумладан, мулоқотлар давомида тадбиркорлар томонидан кўтарилган кредит ажратиш, газ ва электр таъмино-

ти, бино олиш, ер ажратиш, лицензия ва рухсатнома олиш билан боғлиқ масалаларни тезкорлик билан ҳал этиш чоралари кўрилди.

Бўш бино ва ишлаб чиқариш майдонларидан самарали фойдаланиш борасида ҳудудлардаги идоралараро комиссиялар ҳисоботи эшитилиб, камчиликларни бартараф этиш бўйича вазифалар белгилаб олинди.

Шу билан бирга, ташриф давомида Андижон ва Фарғона вилоятлари прокуратуралари фаолияти ҳам ўрганилди.

Ўрганиш натижалари, фаолиятни ташкил этиш, ҳудудда қонунийликни мустаҳкамлаш

борасида йўл қўйилган камчиликлар прокуратураларнинг кенгайтирилган ҳайъат мажлисида барча туман-шаҳар прокуратуралари ходимлари иштирокида танқидий муҳокама қилинди.

Ижтимоий ҳимояга муҳтож фуқаролар, аёллар ва вояга етмаганлар ҳуқуқларини ҳимоя қилиш, соғлиқни сақлаш ва тиббий хизмат кўрсатиш соҳасида қонунийликни таъминлаш, Ўзбекистон Президенти илгари сурган бешта ташаббусни амалга оширишга ҳар томонлама кўмаклашиш, тадбиркорларнинг ҳуқуқларини муҳофаза қилиш, "Обод қишлоқ", "Обод маҳалла", "Ёшлар

– келажагимиз" ва "Ҳар бир оила – тадбиркор" дастури ижроси устидан қатъий назорат олиб бориш, аҳоли уйлари ва тадбиркорларга тегишли биноларни асоссиз бузишга йўл қўймаслик, жиноятчилик ва ҳуқуқбузарликларнинг олдини олиш борасида прокуратура органлари олдида турган долзарб вазифалар ижроси юзасидан кўрсатмалар берилди.

Прокуратура органларига юклатилган вазифаларни сидқидилдан, садоқат ва масъулият билан бажариш, коррупция иллатларининг олдини олишга қаратилган аниқ чора-тадбирлар белгиланди.

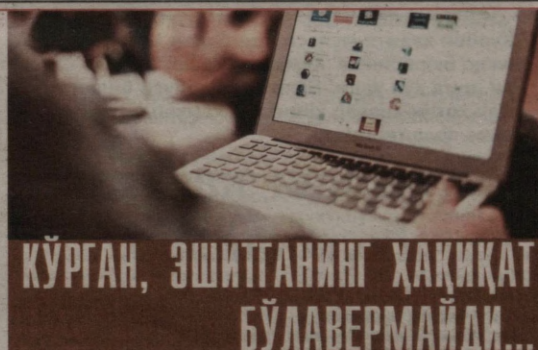
Суратларини интернет орқали тарқатиш билан таҳдид қилган йигит собиқ севгилисини ўзига иккинчи хотин бўлишга мажбурлади. 6-бетда

«ЭРКИН МУҲАББАТ»НИНГ ШАРМАНДАЛИ ЯКУНИ

«Сиздан угина, биздан бугина...» ақидасига маҳкам ёпишиб олганлар ҳар бир ишнинг дебочасидаёқ кимгадир «узатиш»ни кўзлайди.

КОРРУПЦИЯ
ЖАМИЯТ КУШАНДАСИ

3-бетда

**КЎРГАН, ЭШИТГАННИНГ ҲАҚИҚАТ
БЎЛАВЕРМАЙДИ...**

СОДИР БЎЛГАН ҲОДИСА УМУМАН БОШҚАЧА ТАЛҚИН ҚИЛИНИБ, МИШ-МИШЛАРНИНГ УРЧИШИГА САБАБ БЎЛМОҚДА.

4-бетда

**ДОРИХОНАНИНГ
МАХСУС «ПАРОЛИ»**

Инсонни тутқаноқ касалига гирифтор қиладиган дорини сотаётган талаба қўлга олинди. 7-бетда

ИШОНЧНИ ОҚЛАШ МУҲИМ

Қўчқор РАҲИМОВ,
Хоразм вилоят прокурорининг катта ёрдамчиси

Хоразм вилоят прокурори, 2-сектор раҳбари Жаҳонгир Хатамов томонидан навбатдаги сайёр қабул Ҳазорасп тумани Каврак қишлоғида ўтказилди. Қабулда 55 нафар фуқаро ўз муаммолари бўйича мурожаат қилди. Уларнинг 13 таси жойида ҳал қилинди. Хусусан, 2 нафар эҳтиёжмандга ногиронлик аравачаси, 1 нафар фуқарога эшитиш мосламаси, 2 нафар фуқарога тиббий кўрикдан ўтиш учун бепул йўлланма ажратилиши таъминланди. 3 нафар фуқарони ишга жойлаштириш чоралари кўрилди. 2 нафар фуқарога ёшга доир пенсия тайинланиши бўйича амалий ёрдам кўрсатилди. 3 нафар фуқаро суолтирилган газ баллонларига эга бўлди.

Шунингдек, 5 нафар фуқаронинг мурожаати қўшимча текширишни тақозо этгани туфайли вилоят прокурори номига аризалари қабул қилинди. 10 нафар фуқаронинг мурожаатини ҳал қилиш бўйича тегишли ташкилотларнинг мутасаддиларига топшириқлар берилди.

Таъкидлаш жоизки, белгиланган график асосида ташкил қилинаётган сайёр қабуллар юрtdошларимизга ўз фикрларини эмин-эркин билдириш имконини бермокда. Қонун ҳимоячилари оддий одамларни тинглаётгани, ҳеч бир мурожаат беэътибор қолмаётгани фуқаролар ишончини оширмокда.

Хусусан, Бош прокуратура раҳбарияти томонидан жорий йилнинг ўтган даврида Хоразм вилоятида ўтказилган 3 та сайёр қабул жараёнида 207 нафар фуқаронинг мурожаати қабул қилинди. Уларнинг 15 таси қаноатлантирилди, 86 тасига ҳуқуқий тушунтириш берилди.

Бугун юрtdошларимиз прокуратура органларига ўз муаммоларининг ечим топишига ишонч билан мурожаат қилмокдалар. Ҳар бир мурожаат ортида инсон тақдирини тургани инобатга олиниб, уларни жойида ҳал қилиш чоралари кўрилмокда, ҳар бир масала қонуний ечим топиши кафолатланмокда.

Қурбон ҳайити муносабати билан Мажбурий ижро бюросининг Қамаш тумани бўлими савобли ишга қўл урди. Бўлим ташаббуси билан туман хотин-қизлар қўмитаси ҳамкорлигида 14 та оила яраштирилди.

Қувончи қайтган болакайлар

Албатта, бунинг учун аҳоли ўртасида мунтазам тарғибот ишлари олиб борилди. Айниқса, алимент билан боғлиқ муаммоларнинг оқибатлари тушунтириб ўтилди. Низоли оилалар бир ерга жам қилиниб, уларга фарзанд тақдири билан боғлиқ муаммолар, болаларнинг кемтик кўнглини ҳеч қандай алиментлар тўлдиролмаслиги ҳаётий мисоллар билан исботлаб берилди.

Жасур ШОДМОНОВ,
МИБ Қашқадарё вилоят
бошқармаси бошлиғи ўринбосари

Шундан сўнг йиғилган 50 та ажрашган оиладан 14 тасининг вакиллари ўзлари ташаббус кўрсатиб, алимент ундириш тўғрисидаги ижро ҳужжатларини қайтариб олишди ва ярашиб, бирга яшашга қарор қилишди. Натижада 29 нафар фарзанд ота-она меҳридан бирдай баҳраманд бўлиш имконига эга бўлди. Ташаббускор оилаларга совғалар улаштирилиб, тўғри қарорга келганликларини учун миннатдорчилик билдирилди.

Жонажон Ўзбекистоним, мангу бўл омон!

ЯНГИ ҚИЁФА АКС ЭТАЁТТАН «ЧЎҚЛИ» БОЗОРИ

Бугун республикаимизнинг чекка ҳудудларида жойлашган деҳқон бозорларида олиб борилаётган қурилиш ва ободонлаштириш ишлари қишлоғу маҳаллаларнинг янада кўркемлашувиغا хизмат қилмокда.

Хоразм вилоятининг Шовот туманидаги Чўқли қишлоғи туман марказидан 25 км. узоқликда жойлашган. Қўшни Туркменистон Республикасига чегарадош ушбу қишлоқдаги «Чўқли» деҳқон бозори 15 йилдан буён кўримсиз ҳолатда бўлган. Бу ердаги 5 та маҳаллада истикомат қилаётган аҳоли қишда лой, ёзда чанг ичида олди-сотди қилган. Бозорда савдо-сотик учун павильон ёки расталар бўлмагани сабабли аҳоли ўз томорқасида етиштирган мева-сабзавотларини ерда ўтириб сотиб кетишга мажбур эди.

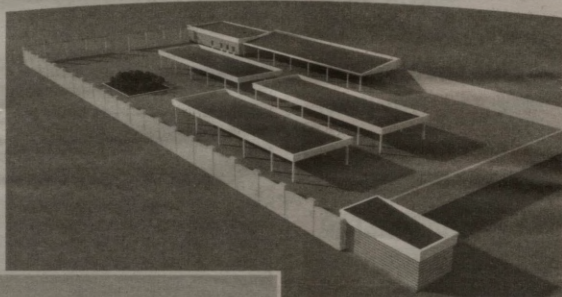
Ўзбекистон Республикаси Бош прокуратураси ҳузуридаги Иқтисодий жондорларга қарши курашиш департаментининг Хоразм вилоят бошқармаси ҳамда вилоят ҳокимлигининг амалий кўмаги билан бугун Шовот туманидаги «Чўқли» бозорида тўлиқ таъмирлаш ва ободонлаштириш иш-

Дилрабо КУРЯЗОВА,
Департаментнинг Хоразм вилоят бошқармаси
катта инспектори

ши учун амалга оширилмокда.

«Чўқли» деҳқон бозори 2010 йилда ташкил этилган бўлиб, 1,2 гектар ер майдонига эга. Бозор ҳафтанинг жума кўни фаолият кўрсатади. Бу ерда 200 нафар деҳқон, 50 нафар томорқа ер эгаси, 80 нафар тадбиркор савдо қилади. Бозорга 5-6 минг нафар харидор ташриф буюради.

Ҳозир бозорнинг кириш қисми ва автотураргоҳ майдонига майда тош ётқизирилиб, йўлаклар, бозор расталари, деворлар, темир панжаралар тўлиқ таъмирдан чиқарилмокда. Ҳудудда қаровсиз қолган ерларга ишлов беририлиб, янги ва ихчам гулзорлар ташкил этилмокда.

Қурилиш ва таъмирлаш ишлари ниятсизга етгандан сўнг бу ерда янги расталар, омборхона ва автотураргоҳлар ташкил этилди. Шунингдек, ҳудуд майдони тўлиқ таъмирланиб, жами 80 та ўринга мўлжалланган 2 та қишлоқ ҳўжалиги маҳсулотлари павильони иш бошлайди. Бозорда гўшт сотиш учун 11 та савдо ўрнига эга янги павильон қурилиши ҳам режага киритилган.

Бозордаги қурилиш ва ободонлаштириш ишларини қузатиш билан бирга маҳалла фаолларининг фикри билан ҳам қизиқдик.

— Қишлоғимизда бозорнинг обод бўлиши ёш қарини бирдек хурсанд қилмокда. Айниқса, янги расталарнинг қурилиши, бозор атрофидаги автотураргоҳ майдонининг таъмирланиши, нафақат тадбиркорлар, балки харидорлар учун ҳам кўп қулайликлар яратади. Энди ердаги тартибсиз олди-сотди ишлари бартараф этиладиган бўлди, — дейди меҳнат фахрийси Озод Сатторов.

Департамент органларининг амалий кўмаги билан қишлоқларда ўз ҳолига ташлаб қўйилган бозорларни тўлиқ таъмирлаш, уларда нарх-навонинг барқарорлигини таъминлашга қаратилган таътибор замирида халқимиз фаровонлиги, юрtdошларимиз турмуш даражасини яхшилаш каби эзгу мақсадлар мужассам.

Бугун Хоразм вилоятида олиб борилаётган бу каби сазй-ҳаракатлар аҳолининг яхши яшашига, янги иш ўринларини яратишга, иқтисодий мухитни янада ривожлантиришга ҳамда бозорларимиз тўқин-сочин бўлишига хизмат қилмокда. Энг асосийси мазкур йўналишдаги ишлар Қўшқўпир, Боғот, Хонқа, Ҳазорасп туманлари ҳамда Урганч шаҳрида ҳам давом этади.

«СИЗДАН УТИНА, БИЗДАН БУТИНА...».

Мана шу бўлмагур ақидага маҳкам ёпишиб олганлар орамизда йўқ дейсизми?! Бор, албатта! Улар ҳар бир ишнинг дебочасидаёқ кимгадир "узатиш", шу тариқа масалани ўз фойдасига ҳал этишни кўзлайдилар. Оқибатда эса кўнгилсизликлар қуршовида қолиб, тақдирни лаънатлайдилар, шунда ҳам айбни ўзларидан излашмайди!

КОРРУПЦИЯ ЖАМИЯТ КУШАНДАСИ

Аммо танганинг иккинчи томони ҳақида мулоҳаза қилар экансиз, уларни тушунгандек бўласиз... Яъни арзимаган масала туфайли бир идора остонасидан қайтаверсангиз...

Чиндан ҳам порасиз иш битмаслиги ростми? "Танимасни сийламас" деган гап қанчали тўғри?

Бу каби саволлар бирон-бир ташкилот ёки муассасага қандайдир юмуш билан боришдан аввал ҳар қандай кишининг кўнглидан ўтиши табиий.

Маиший коррупция фуқароларнинг кундалик ҳаёти ва оилавий аҳволи билан боғлиқдир.

Демократик ҳуқуқий давлат, адолатли фуқаролик жамиятида қонун ҳар нарсанинг мезони бўлиши ва ҳар қандай масаланинг ечимида унга таяниш талаб этилади. Шундагина ривожланиш, юксалиш бўлади.

Афсуски, тамагир, порахўр мансабдорлар бор экан, бу борадаги фикрлар беихтиёр чуваллашиб кетаверади.

Бу иллат, яъни порахўрликнинг ижтимоий хавфи шундаки, пора олиш мансабдорнинг ўз вазифасини бажаришининг ўрнатилган тартибини кескин ўзгартиради ва бу билан у одамлар орасида давлатнинг ҳам обрўсини туширади.

Пора олиш ёки бериш, бу борада воситачилик қилиш коррупциянинг бир қўрғинишидир. Ҳокимият ва бошқарув асосларини емираданинг, унинг аҳоли олдига қўйиб обрўсига путур етказадиган бу иллат фуқароларнинг қонуний ҳуқуқ ва манфаатларига даҳл қиладиган хавфли жиноий ҳодисанинг кўпроқ тарқалган ва ўзига хос тури ҳисобланади.

Коррупцияга берилган мансабдорлар шахсий бойлик орттириши ва уруғ-аймоқларнинг манфаатларини давлат манфаатидан устун қўяди. Бу эса давлатнинг конституция-

вий мезонларини, жамиятнинг маънавий-ахлоқий асосларини емиради, жамият аъзоларининг фуқаролик мавқеини йўққа чиқаради, амалга оширилаётган ўзгаришларга салбий муносабат вужудга келиши учун шароит яратаяди.

Шуни қайд этиш жоизки, юртимизда қонунийликни таъминлашнинг институционал ва ҳуқуқий асослари шакллантирилган. Хусусан, коррупцияга қарши курашишнинг самарали тизими яратилган.

2017 йил 3 январдаги "Коррупцияга қарши курашиш тўғрисида" ги қонун бу борадаги фаолиятимизни янги босқичга кўтарди.

Мазкур қонун 6 боб ҳамда 34 та моддадан иборат. Унда корруп-

цияга қарши курашишнинг асосий принциплари сифатида қонунийлик, фуқаролар ҳуқуқлари, эркинликлари ва қонуний манфаатларининг устуворлиги, очкилик ва шафқатлик, тизимлилик, давлат ва фуқаролик жамиятининг ҳамкорлиги, коррупциянинг олдини олишга доир чора-тадбирлар устуворлиги, жавобгарлигининг муқаррарлиги белгиланди.

Коррупцияга қарши курашиш соҳасидаги давлат сиёсатининг асосий йўналишлари аҳолининг ҳуқуқий онги ва маданиятини юксалтириш, жамиятда коррупцияга нисбатан муросасиз муносабатни шакллантириш, давлат ва жамият ҳаётининг барча соҳаларида коррупциянинг олдини олиш ҳисобланади.

Шуни алоҳида қайд этиш жоизки, айниқса, маиший коррупция жамият ривожланишига кескин салбий таъсир кўрсатади. Тадбиркорлик ривожланишига тўсиқ бўлади, фуқароларнинг ҳаёт сифатини ёмонлаштиради, уларнинг ҳаётига ҳақдорлик таҳдид соладиган юмушдан жиноятчилик, терроризм ва бошқа ҳодисалар илдиришга замин яратаяди.

Коррупциянинг ижтимоий хавфлилик даражаси ҳамда субъектларини мақомига қараб бир неча турга ажратиш мумкин. Яъни коррупциянинг ҳаракат турлари икки шаклга — экзоген ва эндоген коррупцияга бўлинади. Маиший коррупция экзоген хусусиятга эга бўлиб, фуқароларнинг кундалик ҳаёти ва оилавий аҳволи билан боғлиқдир.

Ҳозирги кунда маиший коррупция ва унга хайрихоҳлик юқори доиралардаги коррупцияга қараганда икки баробар хавфли. Чунки аҳоли унга деярли ҳар кун дуч келиши мумкин.

Масалан, оддийгина муаммо билан шифокорга ёки нотариусга мурожаат қилиб, коррупцияга дуч келган шахс, албатта уларнинг юқори органлари ёхуд бошқа муассасалардан ҳам шубҳаланиши табиий. Бу, ўз ўрнида, бутун тизим ходимларининг меҳнати йўққа чиқишига ҳамда халқ орасида ҳурмати йўқолишига олиб келиши мумкин.

Йиллар ва асрлар давомида инсонларнинг коррупцияга муносабати ўзгариб турган. Инсон унга жуда тез мослашадди, ҳатто хайрихоҳ ҳам бўлиб қолади.

Барчамизга маълумки, давлат хизматини ташкил этиш ва уни амалга ошириш билан шуғулланувчилар давлат хизматчилари ҳисобланади. Қайд этиш лозимки, давлат хизматчилари давлат хизматини

рўсига раҳна солиши мумкин бўлган ҳаракатлар содир этиш, шунингдек, ўз хизмат ҳуқуқидан шахсий манфаати йўлида фойдаланиш тақиқланади.

Биз негадир маиший коррупцияни бедаво дард, инсон иродасидан юқори туровчи куч сифатида таърифлашга мойилмиз. Гўё унга қарши курашиш фойдасиздай. Лекин фуқароларнинг коррупциясиз жамиятда яшашга ҳақли эканини тушуна бошлаганини бу борада маълум бир ютуққа эришилди дейиш мумкин.

Айни пайтда биз маиший коррупциянинг миқёси, сабаб ва оқибатларини англашимиз учун тадқиқотларга, улар асосида ишлаб чиқилган миллий ва ҳудудий дастурларга муҳтожмиз. Аввало, аҳоли онгида

Коррупцияга берилган мансабдор уруғ-аймоқларининг манфаатларини давлатникидан устун қўяди.

коррупцияга муросасиз муносабатни шакллантиришимиз керак.

Айрим ҳолларда фуқаролар ўзининг коррупцияга қаршиликни айтиб, бу иллат бартараф этилмаётганидан шикоят қилади. Бироқ айрим кишилар ушбу иллатни бартараф этишга ўзи ҳам масъуллигини ўйлаб кўрмайди, ҳатто ўз мақсадига эришиш ёки ишини тез

битириш учун мансабдорларга совға бериш ва хизмат қилишда давом этади.

Аксариёт фуқаролар муаммо ечимини мансабдорларнинг маошини оширишда кўради.

Ҳа, бу коррупцияга қарши курашишнинг оқилона йўлидан бири. Бироқ бу каби ҳаракатлар билан коррупцияга тўлиқ барҳам бериб бўлмайди. Шу сабабли барча инсонларнинг ҳуқуқий дунёқарашини кенгайтириш орқали бу иллатга қарши курашиш мумкин.

Нодирбек БОЙТЕМИРОВ,
Бош прокуратура бошқарма
бошлиғи

Келинг, энг оддийларидан бошлаймиз. Вақтимиз тигизроқ, Ишимиз тез битиши учун амалдорга "қистириш", йўлимизда давом этиш учун йўл назоратчисига "атаганимиз"ни ташлаб кетиш, ўзимиз ва яқинларимизга яхшироқ қараш учун шифокорларни "рози қилиш" га одатланмаганимизми?!

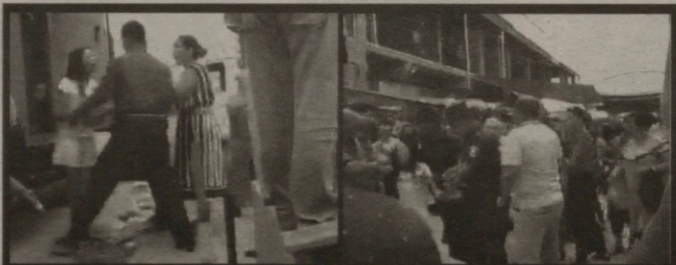
Бу одатларни тарк эта олармиканмиз? Бунинг учун, энг аввало, фарзандимизга эътиборлироқ бўлиши учун бола-нимиз етаклаб "боғча опа" ёки ўқитувчига совға танлаб юришни бас қилишимиз керак.

Шу ўринда статистик маълумотларга эътибор қаратасан.

Мамлакатимиз миқёсида 2018 йилда хуфийна иқтисодиёт ва коррупцияга қарши кураш борасида 8146 та ҳуқуқбузарлик аниқланиб, 3392 та ҳолатда маъмурий иш, 4178 та ҳолатда жиноят иши қўзғатилди. Мазкур жиноят ишларининг 617 таси тадбиркорлар ҳуқуқларининг бузилиши, 1469 таси мансабдорлик жиноятлари, 542 таси пулнинг ноқонуний айланмаси ва 1550 таси коррупцияга оид бошқа жиноятлар билан боғлиқ.

Ачинарлиси, 82 та ҳолатда фуқаролар томонидан прокуратура органи ходимларига пора беришга уриниш кузатиб бўлиб, ушбу ҳолатлар бўйича уларнинг жиноий жавобгарлиги масаласи кўриб чиқилган.

Ушбу қайдлар орқали айтмоқчи бўлганимиз шуки, жамият раванқи, юрт истикболи сизу биздан ҳам дахлдорликни такозо этади. Ҳеч ким иллатларга нисбатан бефарқ бўлмаслиги керак.

Инсон табиатан янгиликка интилади. Янги ахборотга қизикмайдиган одам кам, уни бировга етказиш, атрофдагиларнинг фикрини билиш ҳам табиатимизга хос. Айниқса, охириги пайтларда кўпчиликнинг эътиборини тортадиган воқеаларни биринчилардан бўлиб оммага етказишга уриниш оммалашиб бормоқда. Аммо бу инсон ёки бирор нуфузли идора тақдири, келажаги билан боғлиқ бўлса-чи?

КЎРГАН, ЭШИТГАННИНГ ҲАҚИҚАТ БЎЛАВЕРМАЙДИ...

Бугунги тезкор ахборот асрида бировга таҳдид қилиш, шаънини булғаш, рост ёки ёлгон маълумотларни тарқатиш оддий ҳолга айланиб қолди. Айни вақтда турли ижтимоий тармоқлар, портал ва сайтлар жуда кўпайган. Улар қисқа вақт ичида ҳаётимизнинг ажралмас бўлагига айланди. Билиб-билмай уларнинг оммалашуви, ёлгон маълумотларнинг тарқалишига ўзимиз ҳам сабабчи бўлмоқдамиз. Ахборотлар ичидан қай бири рост, қайси ёлгон, керакли ёки кераксизлигини ажратишнинг имкони бўлмаяпти. Айримлари шов-шувли хабарлардан, бошқаси турли кўринишдаги таҳдидлардан иборат бўлгани ҳолда фойдалилари ҳам учраб турибди. Аммо уларнинг орасида содир бўлган ҳодиса умуман бошқача талқин қилиниб, миш-мишларнинг урчишига, омма орасида турли норозиликларга сабаб бўлаётганларининг борлиги ҳеч бир қуюшқонга сиймайди.

Биргина мисол: ўтган ҳафта ижтимоий тармоқларда Оққўрғон тумани марказидаги деҳқон бозорига содир бўлган ҳолат бўйича видеолаваха тарқалди. Лавахада ички ишлар ходимлари билан бозорда фаолият юритувчи одамлар ўртасидаги баҳслиқ вазият акс эттирилган. Вазиятдан хабари бўлмаган киши видеолаваҳани кўргач, табиийки, ички ишлар ходимларидан нафратланиб, билиб-билмай уларни айб-лашга тушади.

Ушбу ҳолатнинг юз беришига эса "Оққўрғон деҳқон бозори" МЧЖ ҳудудида Алишер Навоий кўчаси томонидан кириш жойида қурилиш ишларининг бошланиши сабаб бўлган экан. Кириш йўли девор билан беркитилган вақтда шу ерда савдо қилувчи аёллар қурилиш савдога ҳалақат беришини айтиб, ишни тўхтатишни талаб қилишган. Бақир-чақир қилиб, қурувчилар ва бозор раҳбарини ҳам ҳақорат қилиб, қурилатган деворни бузиб ташлашга, ички ишлар ходимларини чақиршишга тўғри келган. Ваҳоланки, мазкур қурилиш ўзбошимчалик билан бошланмаган. Аксинча, туман ҳокими бўш турган шу ерда икки қаватли савдо ва маиший хизмат кўрсатиш мажмуаси қуриши учун фуқаро Д.Қурбонов номига қарор чиқарган. Бундан ташқари, бу жой бозорнинг асосий кириш йўлига эмас, орқа томони бўлиб, ер ва қўчаларда савдо қилувчилар туфайли ҳудудда автомобиллар тирбандлиги вужудга келган.

Шундан сўнг воқеа жойига ички ишлар ходимлари етиб келишда ва ҳолат юзасидан керакли ҳужжатларни расмийлаштириётганида бир нечта аёл уларнинг қонуний талабларига бўйсунмай, тўполон кўтарилди.

Шунга ўхшаш ҳолат Самарқанд вилоятининг Тойлоқ туманида ҳам кузатилади. Бу видеолавахада ҳам ички ишлар идоралари ходимлари ва аҳоли ўртасидаги мунозара акс эттирилган бўлиб, уни тармоққа жойлаштирилган одамларнинг аҳолига ёмон муносабатда бўлганини таъкидлашган. Оқибатда ушбу воқеа ҳам ижтимоий тармоқларда турлича талқин этилган.

Маълум бўлишича, Тойлоқ тумани

Ғофуржон АЛИМОВ,
«Нуқу»

ҳокимининг 2009 йил 29 декабрдаги қарори билан Самарқанд шаҳридаги "Afsona Travel" туристик фирмасига сайёҳлар дам олиш комплекси ва миллий сувинерлар ишлаб чиқариш шох-бочалари қуриш учун 1 гектар ер ажратилган. Қарор Самарқанд вилояти ҳокимининг 2010 йил 1 ноябрдаги қарори билан тасдиқланган ва мутахассислар томонидан ер майдони чегараси аниқланиб, ерни ўлчаб бериш далолатномаси тузилган. Шунингдек, туман ҳокимининг 2018 йил 30 январдаги қарори билан "Afsona Travel" МЧЖ томонидан қуриб битказилган маъмурий бинога эгалик ҳуқуқи берилган.

Қўтирбулоқ қишлоғида яшовчи Ж.Суёнов эса ўзбошимчалик билан "Afsona Travel"га тегишли ернинг 0,12 гектари ҳамда ҳудудга туташ бўш ерлардан 0,18 гектар жойни эгаллаб олиб, атрофини девор билан ўраган ҳамда иншоот қурган.

2019 йил май ойида унга туман архитектори С.Эралиевнинг имзоси билан қонуний равишда қурилган уйни бузиб, ерни асл ҳолатига келтириб қўйиш тўғрисида расмий оғоҳлантириш хати берилган. Аммо Ж.Суёнов унга берилган 15 кун муддат ичида қонуний талабни бажармагач, туман ҳокимлиги фуқаролик ишлари бўйича Тойлоқ туманлар судига даъво аризаси берган. Суднинг ҳал қилув қарори билан даъво қаноатлантирилган ва унда қонуний эгаллаб олинган ерда ўзбошимчалик билан қурилган уй жавобгар ҳисобидан бузилиши, ер майдони асл ҳолатига келтирилиши кўрсатилган.

Мазкур қарорга асосан 2019 йил 5 июнда туман ҳокимлиги томонидан ишчи гуруҳ тузилади. Гуруҳ аъзолари қонуний қурилган бино олдиға келишганда Ж.Суёновнинг оила аъзолари ва қариндошлари уларни ҳақоратлаб, бинони бузишга қаршилик қилишди. Мазкур ҳолатда вазиятга тўғри баҳо бермаган Ж.Суёновнинг қариндоши ички ишлар ходимларининг хизмат автомашинасига ўтказилиб, унга қилаётган ҳаракати қонунга зидлиги тушутирилган. Шундан сўнг Ж.Суёнов ишчи гуруҳи билан бирга уйни бузиб, ерни бўшашиб берган.

Ушбу хабар ва видео ижтимоий тармоқларда кенг тарқалиб, турлича муносабатлар билдирилган. Ж.Суёновнинг ўзи вазиятни изоҳлаб, янгилиганини, қонуний қурилган уйни бузиш давомиде бирор-бир фуқарога жароҳат ёки зиён етказилмагани, маъмурий ёки жиноий қоралар қўлланмаганини баён этган.

Урни келганда кўрган ё эшитган нарсаларнинг ҳаммасига ҳам ишона-вермаслик кераклигини таъкидлашни истардик. Бўлар-бўлмас воқеаларни ўзгача талқин билан ижтимоий тармоқларга жойлаб фита қўзғаш билан шуғулланаётганларга инсоф сўраган ҳолда ахборот тарқатишининг ўзига яраша тартиб-қоида, жавобгарлиги ҳам борлигини эслатмоқчимиз.

FAQLIYAT

ИЖТИМОЙ-ИҚТИСОДИЙ МУАММОЛАР ЕЧИМИ

Ўзбекистон Республикаси Президентининг "Худудларни комплекс ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш бўйича секторлар фаолиятини такомиллаштиришга доир қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида"ги Қарори ижроси юзасидан хонадонларга кириб ўрганишлар ҳамда жойлардаги сайёр қабулларда аниқланган, аҳолини қийнаётган муаммоларни ҳал қилиш чоралари кўрилмоқда.

Хусусан, 2-сектор ҳудудидаги маҳаллаларда 237 та ижтимоий-иқтисодий муаммонинг 227 таси ҳал этилди, 3 тасини қўриб чиқиш учун вилоят миқёсидаги мутасадди идораларга юборилди, 7 таси "Йўл харитаси"га киритилди.

"Томорқа хизмати" МЧЖлар томонидан 167 та кам таъминланган оилага 6 миллион сўмликдан зиёд мева-нихоллари, 5 миллион 57 минг сўмлик помидор, булғор қалампир, бодринг, қалампир, қарам каби сабзавот қўчатлари тарқатиб берилди.

Аҳоли бандлигини таъминлаш доимий эътибордаги масалалардан бўлиб қолмоқда. Прокуратура ташаббуси билан йил бошидан ишсиз сифатида рўйхатга олинган фуқароларнинг 75 нафар турли соҳаларга ишга жойлаш-

100 та хонадоннинг ичимлик суви билан боғлиқ муаммолари бартараф этилди

тирилди, 9 нафарига ишсизлик нафақаси тайинланди. Бундан ташқари, 73 нафар кам таъминланган оила аъзоларининг бандлиги таъминланди. 5 мартаба ўтказилган бўш иш ўринлари ярмаркаларида 35 нафар ишсиз таълим, соғлиқни сақлаш тизими ва бошқа соҳаларга доимий ишга жойлашди, 10 нафари жамоат ишларига жалб этилди.

Соғлиқни сақлаш борасидаги муаммолар ўрганилиб ҳал этилмоқда. Хонадонларга кириб борилганида, сайёр қабулларда муножабат қилган мухтож фуқароларга 6 та ногиронлик аравачаси, биттадан ёрдамчи юриш воситаси ва эшитиш мосламаси топширилди. Яқка-ёғиз 7 нафар фуқарога дори-дармон ва озик-овқат маҳсулотлари етказиб берилди. Даволашнига мухтожларнинг 10 нафари йўланма билан сийаттоҳларга юборилди.

Кам таъминланган оилалар ижтимоий химояга олинмоқда. 2-секторда 343 та кам таъминланган оила истиқомат қилади. Уларнинг 162 тасига 2 ёшгача, 90 тасига 14 ёшгача фарзандлари учун нафақа тайинланган, 16 тасига моддий ёрдам пуллари берилди.

Кам таъминланган оилалар аъзоларининг 73 нафари ишга жойлаштирилди. 70 нафарининг банк кредитлари ажратилгани ва ишлаб топаятган даромадлари ҳисобига моддий ва мулкый аҳоли яхшиланди.

Амалий ёрдам кўрсатиш давомида кам таъминланган оилаларнинг 290 тасига "1 сўм" қўйматида галладан бўшаган ер майдонлари ўрнида тақририй экин экиш учун 144 гектар экин майдони, 154 тасига 1 миллиард 985 миллион сўм имтиёзли кредит маблағлари берилди. Шунингдек, 4 нафар фарзандлари мактабгача таълим муассасаларига жойлаштирилди. Ҳомийлар ёрдамида 4 та оилага тикув машина-

Мадаминбек ШОМУРОДОВ,
Қўштепа туман прокурори

лари олиб берилди. 62 та оилага суюлтирилган газ баллонлари топширилди, 130 та оилага бошқа турдаги моддий ёрдам кўрсатилди. Фуқаролар Д.Сиддиқова, А.Раҳмонов ва С.Бозоровларнинг уйлари таъмирлаб берилди. 2 та оиланинг томорқасида икки ҳоналар барпо этиш, 5 та хонадонда парранда боқишни йўлга қўйишда амалий ёрдам кўрсатилди.

Электр энергиясини таъминотини яхшилаш учун трансформаторлар, электр линияси таъмирланди. Хусусан, 2 та трансформатор ўрнатиш ва 6,3 километр электр тармоғини модернизацияси қилиш, 5 та трансформаторни мукамал таъмирлаш 2019 йил дастурига киритилиб, амалга оширилмоқда.

Шунингдек, ичимлик суви қувурлари ётқизилмоқда. Қувурлар тортилиши, сув насослари, сув минералари таъмирдан чиқарилиши, янги сув насослари ва сув минералари ўрнатилиши натижасида 100 та хонадоннинг ичимлик суви билан боғлиқ муаммолари бартараф этилди.

Ёшларнинг билим ва салоҳиятини рўёбга чиқариш учун зарур шарт-шароит ва имкониятлар яратилмоқда. "Ёшлар — келажагимиз" жағғармаси туман филиалига 203 нафар ёшлар 50 турдаги тадбиркорлик фаолиятини йўлга қўйиш учун ўз лойиҳаларини тақдим этишган. 44 нафар ёш тадбиркорга 12 та лойиҳа бўйича 1 миллиард 664

миллион сўм имтиёзли кредит ажратилиши таъминланди. 11 та лойиҳа бўйича ёш тадбиркорлар фаолиятларини бошлашди, 52 та янги иш ўрни яратилди. Жумладан, 2-секторда 4 нафар ёшларга 3 та йўналиш бўйича 430 миллион сўм имтиёзли кредит маблағлари ажратилди. Натижада 20 та янги иш ўрни яратилди.

Туман прокуратурасининг амалий ёрдами билан ҳомаёш сотиб олиш учун 300 миллион сўм миқдорда имтиёзли кредит берилган "Fiverclass" МЧЖда ойига 80 миллион сўмлик сантехника маҳсулоти (ванна) ишлаб чиқарилмоқда. Ушбу лойиҳани амалга ошиши бартарафда 15 нафар ёшлар иш билан таъминланди.

Ишчи гуруҳ ўрганиши жараёнида иши тўхтаб қолган 12 нафар тадбиркорнинг фаолияти тикланди. 9 нафар тадбиркорнинг давлат рўйхатидан ўтказилиши таъминланиб, қўшимча иш ўринлари яратилди. Шунингдек, ўтказилган меҳнат ярмаркасида 10 нафар фуқаро ишга жойлашди.

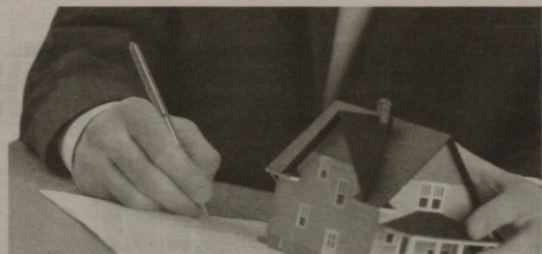
Инвестиция лойиҳасини тақдим этмаган ёки мажбуриятини бажармаган 8 та объект эгасига таъсирчан солиқ чораси қўлланилди.

Бўш турган 57 та бино ва 40 та ер майдонлари ишга туширилиб, салкам 100 та иш ўрни яратилиши таъминланди. Шу билан бирга, инвестиция лойиҳасини тақдим этмаган ёки мажбуриятини бажармаган 8 та объект эгаларига нисбатан 3,5 миллиард сўм миқдорда таъсирчан солиқ чораси қўлланилди.

Экспорт прогнози ижросини таъминлаш, экспортларни қўллаб-қувватлаш борасида бир қатор ишлар амалга оширилди. 2-секторда 423 минг АҚШ доллари миқдоридagi қишлоқ ҳўжалиги маҳсулотлари Россия, Қирғизистон, Тожикистон ва бошқа давлатларга экспорт қилинди.

Кейинги вақтларда мулк ҳуқуқи билан боғлиқ муаммоларнинг кўпроқ тилга олинаётгани бу борадаги тартиб-таомилларни қайта қўриб чиқиш, мулкдорлар ҳуқуқларини ишончли кафолатлаш заруриятини юзага келтирди.

макулатура йиғиш ишларига мажбурий жалб қилиш;
— тadbиркорларни қишлоқ хўжалигидаги мавсумий ишларга (экиш ва йиғиб олиш) ва меҳнат ресурслари, пул ва бошқа моддий бойликларни йўналтириш билан боғлиқ бошқа тadbирларга жалб қилиш;
— тadbиркорлар иштирокида мажбурий тартибда, шу жумладан, уларга нисбатан

ЕР УЧАСТКАЛАРИ ҚАЙ ТАРТИБДА ХУСУСИЙЛАШТИРИЛАДИ?

Акмал УСМОНОВ,
Мирзо Улугбек туман
прокурорининг ўринбосари

Мамлакатимизда аҳолининг турмуш даражасини ошириш йўлида кенг қўлланма ишлар қилинмоқда. Бир қатор давлат дастурлари амалиётга татбиқ қилиниб, имтиёзли шартларда кредитлар ажратилапти, аҳоли ташаббуслари бажонидил қўллаб-қувватланмоқда. Афсуски, мана шундай жараёнда айрим мутасаддиқларнинг ишга нотўғри ёндашуви туфайли халқни рози қилишдек хайри мақсадлар ва қўзланган саъй-ҳаракатлар акс натижа бермоқда. Бундай ҳолатлар асосан мулк ҳуқуқи билан боғлиқлиги бу соҳада самарали тизим яратишни таъқозо этади.

Жорий йилнинг 13 август кўни "Қишлоқ хўжалигига мўлжалланмаган ер участкаларини хусусийлаштириш тўғрисида"ги қонун ва Ўзбекистон Президентининг "Хусусий мулкни ҳимоя қилиш ва мулкдорлар ҳуқуқларининг кафолатларини кучайтириш, тadbиркорлик ташаббусларини қўллаб-қувватлаш борасидаги ишларни ташкил қилиш тизimini тубдан такомиллаштириш бўйича қўшимча чора-тadbирлар, шунингдек, тadbиркорлик субъектларининг молиявий ресурслар ва ишлаб чиқариш инфратузилмасидан фойдаланиш имкониятларини кенгайтириш тўғрисида"ги фармони қабул қилинди.

Фармонга кўра Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар, Тошкент шаҳри, туманлар ва шаҳарлар ҳокимликларига қуйилган таққидланди:

— тadbиркорларни ўз фаолиятиндан ташқари, шу жумладан, ҳомийлик ва хайри ёрдами кўрсатиш, ҳудудларни ободонлаштириш, кўкаламзорлаштириш, темир-терсак ва

маъмурий ва бошқа чораларни қўллаш таҳдиди остида йиғилишлар ва бошқа тadbирларни ўтказиш.

Шунингдек, янги тартибга кўра 2020 йил 1 январдан бошлаб Қорақалпоғистон Вазирлар Кенгаши раиси, вилоятлар, Тошкент шаҳри, туманлар ва шаҳарлар ҳокимларининг қишлоқ хўжалигига мўлжалланган ер участкаларини

Ҳокимларнинг айрим ваколатлари халқ депутатлари кенгашларига берилади.

олиб қўйиш ва бир фермер хўжалигидан бошқасига ўтказиш ҳамда жисмоний ва юридик шахслар эгалигида бўлган, улар фойдаланадиган ва уларнинг мулк бўлган ер участкаларини жамоат ва давлат эҳтиёжлари учун олиб қўйиш ваколатлари халқ депутатлари кенгашларига бериладиган бўлди.

Эндиликда Бош прокуратура ва Ўзбекистон Президенти ҳузуридаги Тadbиркорлик

субъектларининг ҳуқуқлари ва қонуний манфаатларини ҳимоя қилиш бўйича вакили хусусий мулкдорларга уларнинг ҳуқуқларини бузган ҳолда зарар етказилишига (мулк ҳуқуқини ноқонуний чеклаш ва ундан маҳрум қилиш, хусусий мулкка таъовуз қилиш, мулкни топириштига ёки мулк эгасини шахсий мулк ҳуқуқидан воз кечишига мажбур қилиш) йўл қўйилмаслиги устидан тизимли назорат ўрнатади ҳамда мансабдорлар бу борада қонунбузарлик қилишига йўл қўймаслик юзасидан зарур чораларни кўради.

Бевоисита қонунга тўхталандиган бўлсак, унинг мақсади — жисмоний ва юридик шахсларнинг қишлоқ хўжалигига мўлжалланмаган ер участкаларини хусусийлаштириш соҳасидаги муносабатларни тартибга солиш.

Қабул қилинган қонуннинг муҳим жиҳати шундаки, у хусусийлаштириш субъектлари, объектлари ва тартибини, шунингдек хусусийлаштирилган ерларни олиб қўйиш тартибини белгилайди. Янги механизм фақат Ўзбекистон фуқаролари ва юридик шахс бўлган Ўзбекистон резидентларига тааллуқлидир. Чет элликлар, фуқаролиги бўлмаган шахслар ва норезидент компаниялар-Ўзбекистонда ер участкалари

ни хусусийлаштира олмайди.

Қишлоқ хўжалигига мўлжалланмаган ер участкаларини хусусийлаштириш қонунийлик, ихтиёрийлик, ҳақ тўлаш, хусусийлаштириладиган ер участкаларининг ва уларда жойлашган кўчмас мулк объектларининг бирлиги, очиклик ва шаффофлик принциплари асосида амалга оширилади.

Яна шуни ёдда чиқармаслик керакки, барча ер участкалари ҳам хусусийлаштирилмавермайди. Хусусан, тасдиқланган ва эълон қилинган режалаштириш схемалари бўлмаган ҳудудларда жойлашган ер участкалари; фойдали қазилмалар конлари, давлат мулкидаги стратегик объектлар жойлашган ер участкалари; табиатни муҳофаза қилиш, соғломлаштириш, рекреация мақсадлари ва тарихий-маданий мақсадлар учун мўлжалланган ерлар таркибига кирувчи ер участкалари, ўрмон ва сув фондларининг, шаҳарлар ва шаҳарчаларнинг умумий фойдаланишдаги ерлари; ҳавфли моддалар билан зарарланган ва биоген захарланишга дучор бўлган ер участкалари; эркин иқтисодий ва кичик саноат зоналарига бе-

рилган ер участкалари хусусийлаштирилмайди.

Қўпчиликда ер участкалари қай тартибда хусусийлаштирилади деган савол туғилиши мумкин. Куйида шу ҳақида тушунча берамиз.

Ер участкасини хусусийлаштириш бўйича ариза ер участкаси жойлашган ердаги туман (шаҳар) ҳокимининг номига давлат хизматлари марказлари ёки Ягона интерактив давлат хизматлари портали орқали берилади.

Ариза Ер участкаларини бериш (реализация қилиш) масалаларини қўриб чиқиш бўйича комиссия томонидан ариза олинган кундан эътиборан 10 иш кўни ичида қўриб чиқилади. Комиссия ер участкаларини хусусийлаштириш бўйича давлат хизматлари кўрсатишга доир маъмурий регламентга мувофиқ ўз ихтиёрий ёки салбий ҳулосасини беради.

Комиссиянинг ҳулосаси ҳокимга ер участкасини хусусийлаштириш тўғрисидаги ёки хусусийлаштиришни рад этиш ҳақида қарор чиқариш учун асос бўлади.

Ер участкаларини хусусийлаштириш рад этиш ҳақидаги қарор комиссиянинг салбий ҳулосаси тузилган кунда қабул қилинади. Рад этиш ҳақидаги қарор устидан маъмурий судга шикоят қилиниши мумкин.

Ер участкаларини хусусийлаштириш тўғрисидаги қарор эса хусусийлаштириладиган ер участкаси учун тўлов амалга оширилганидан сўнг 3 иш кўни ичида қабул қилинади.

Бўш турган ер участкалари аҳоли пунктларининг ва ҳудудларнинг бош режаларига мувофиқ маҳаллий давлат ҳокимияти органлари томонидан аниқланади. Урбанизация агентлиги билан келишилган ҳолда электрон онлайн-аукцион орқали юридик ва жисмоний шахсларга мулк қилиб сотилади. Ер участкалари онлайн-аукцион орқали сотилганда инвестиция мажбуриятлари ҳам юкланиши мумкин.

Мазкур қонун 2020 йил 1 мартдан қуча қиради. Чўнки 2020 йил 1 февралга қадар Сирдарё вилоятида ушбу тартиб-таомилларни апробация қилиш бўйича ҳуқуқий экспертиз ўтказилди.

JARAYON

Қонун лойиҳасида қандай нормалар назарда тутилмоқда?

Маълумотларга кўра, ҳозирги кунда фаолият юритаётган 9774 та мактабгача таълим муассасасининг 5832 таси давлат, 3942 таси нодавлат мактабгача таълим муассасасидир. Нодавлат мактабгача таълим муассасаларининг 753 тасини хусусий, 419 тасини давлат-шерикчилик асосидаги ҳамда 2770 тасини оилавий мактабгача таълим муассасалари ташкил этади.

Соҳанинг кенгайиб бориши, давлат мулк билан бир қаторда бошқа мулк шаклига асосланган мактабгача таълим ташкилотлари тармоғини ташкил этишга имконият яратилиши, моддий-техник базани мустаҳкамлаш бўйича қўйилаётган талаблар соҳанинг ҳуқуқий асосларини такомиллаштиришни талаб этади.

Ушбу талабдан келиб чиқиб, соҳани тартибга солишни назарда тутувчи "Мактабгача ёшдаги болаларга мактабгача таълим бериш ва тарбиялаш тўғрисида"ги қонун лойиҳаси Қонунчилик палатасида муҳокама қилинмоқда.

Биринчи навбатда қонун лойиҳасида ташкилот тушунчаси ишлатилган. Бу — таълим даргоҳларини турли мулк шаклларида ташкил этиш имкониятини яратади. Лойиҳада унинг мақсади аниқ белгилаб қўйилмоқда. Болаларни мактабгача таълим муассасаларига жалб этиш, тарбиялаш, ғамхўрлик кўрсатиш, таълим

бериш билан боғлиқ муносабатлар қонун даражасида тартибга солинмоқда.

Таъкидлаш лозимки, тарбия берувчи ва тарбия олувчи томон қонунда белгилаб берилган нормалар асосида ўз муносабатларини ташкил этиши бола ривожланишини таъминлашининг асосидир. Шу мақсадда қонун лойиҳасида мактабгача ёшдаги болаларнинг ривожланишини таъминлашининг асосий принциплари қандай бўлиши белгилаб берилмоқда. Ҳар қандай мактабгача ёшдаги бола билан шуғулланадиган таълим-тарбия маскани ўз фаолиятида мана шу принципларга амал қилиши қонунда ўз аксини топишмоқда. Шунингдек, мактабгача таълимнинг давлат кафолатлари белгилаб берилмоқда.

Қонун лойиҳасининг муҳим жиҳатларидан яна бири — мактабгача ёшдаги болаларнинг эрта ривожланиш жараёни алоҳида босқичларга бўлинган. Шу асосда болаларни тарбиялаш ва уларга ғамхўрлик қилиш ҳамда боланинг мактабгача таълим олиши белгилаб қўйилмоқда. Мактабгача таълим ташкилотларининг ҳуқуқлари, мажбуриятларига алоҳида ўрин бе-

рилган. Таълим-тарбия жараёнини ташкил этиш, давлат мактабгача таълим стандарти мазмун масалалари ҳам қонун лойиҳаси нормаларида ўз аксини топган.

Лойиҳада мактабгача таълим ташкилотлари типлари умумий, кўп тармоқли, ихтисослашган, инклюзив гуруҳларга эга ҳамда қўшма типдаги мактабгача таълим ташкилотига ажратилган бўлиб, ота-оналар ёки уларнинг ўрнини босувчи шахсларнинг хоҳиши, шароитига қараб танлаш имкониятини яратади.

Яна бир муҳим жиҳати — мактабгача таълим ташкилотини ташкил этишнинг мажбурий тартиби таъкид этилмоқда. У қандай мулк шаклида ташкил этилишидан қатъи назар, ўз фаолиятида мазкур тартибнинг талабларига жавоб бериши зарур. Нодавлат мактабгача таълим ташкилотини лицензиялаш, аккредитациядан ўтказиш тартиблари ҳам алоҳида моддаларда берилган. Бу борада ваколатли ва назорат қилувчи органларнинг ваколатлари, ҳуқуқ ва мажбуриятлари ҳам эътиборга олинган.

ЎЗА

Тошкент шаҳридаги мактаблар фаолиятини яхшилаш бўйича Вазирлар Мақамаси қарори қабул қилинди.

«ЭРКИН МУҲАББАТ»НИНГ ШАРМАНДАЛИ ЯКУНИ

Афсуслар билан таъкидлаш лозимки, сўнгги пайтларда шахар кўчаларида куппа-кундуз кунни бўлса ҳам нафақат бир-бирига суйкалишиб юрган, ҳатто кучоклашиб, ўпишаётган йигит-қизларни учратиш одатий ҳолга айланиб қолди. Тунги клублар ҳақида-ку, айтмаса ҳам бўлади. У ерда нималар бўлиши барчага кундек равшан. Қоронғу залга кириб олиб, бир-бирига бузуқларча ҳаракатлар қилиб, қийшанглаб ўйнаётган йигит-қизлар бунни ўзларича «муҳаббат» деб ўйлашар? Йўқ, бу муҳаббат эмас! Муҳаббат — покиза туйғу! Бу туйғу кўча-кўйда булганмайди. Ўз майлини йигитга топшириб қўйган қизни эса муҳаббат оташи эмас, шайтоннинг ўтли нафаси бошқаради, бошқароқ айтсак, нафси бошқаради.

Холбуки, ибולי, ҳаёли қиз ҳеч қачон йигитга ўз муҳаббатини очик изҳор этмайди. Бу бизнинг талабимиз эмас, қизлар табиятан шундай яралган. Ҳатто қўшларнинг ҳам фақат нари сайрайди. Ҳамонки, қиз йигитга «Мен сени севаман» деб айтган экан, демек, у ҳеч қачон йигит томонидан қадрланмайди. Демак, унинг ташлаб кетилишига йигит эмас, ўзининг одобсизлиги сабаб.

Куйида келтираётган воқеада йигит судланувчи бўлса-да, гапни қизлардан бошлалариз. Сабаб бор. Қиз болани нозик чинига қийсашади. Унинг шаънига озгина доғ тушса ҳам, ҳар қанча ювишга уринилмасин, кетиши қийин бўлади. Бизнинг миллийлигимиз шунда, агар қизни бир йигит билан қўриб қўлиб, ота-онасига айтишса, оила исноддан бўғилади. Агар «Ўғлингиз бир қиз билан кетаётган экан» дейилса, «Ха, йигитчилик-да» деб қўя қолишади. Узоқ йиллардан буён давом этиб, қон-қонимизга сингиб кетган одат бу. Шунинг учун ҳам қизларни ёмон оқибатлардан эҳтиёт қилиш мақсадида гапни улардан бошладик.

Зайниддин билан Махлиё (исм-фамилиялар ўзгартирилган) 2009 йил лицейда ўқиб юрган кезлари танишиб, бир-бирларига кўнгил қўйишди. Икки ёш ўқишни битиргандан кейин ҳам ўрашиб, гуё Тохир ва Зухралардек юришарди. Улар орасидаги бу муносабат 2015 йилнинг июнь ойигача давом этади, яъни Зайниддин бошқа бир қизга уйлангунча қадар. Шу ерда ҳақли савол туғилиши мумкин. Нима учун улар шунча вақт бир-бирига кўнгил қўйиб юриди-ю, йигит бошқасига уйланди?... Юқорида таъкидлаганимиздек, икковлари бир-бирларига ўз изҳорларини очикчасига айтган бўлсалар, ажабмас. Бундай кўнгил изҳорлари ортидан эса икки қарама-қарши жинс ўртасида ҳаёсиз хатти-ҳаракатлар бўлиши ҳам мумкин. Ўз-ўзидан эркак кишига суйқалишдан уялмайётган қиз ҳақида йигит нималарни ўйлаши мумкин? «Хали бир ёстқича бош қўймадсан меннинг раъийимга қаршилиқ билдирмаётти. Эҳтимол мендан аввал ҳам бошқа йигит билан шу қилиқларини қилгандир, ҳозир мен билан хайрлашиб, бошқасининг олдига борса-чи?» деган ҳаёлга бормайдими?... Айнан шу фикрда бўлиши ҳақиқатга яқинроқ. Демак, бундай қизлар йигитлар учун муҳаббат тисмоли эмас, балки бироз ўйнаб, кўнгил талаби қонгандан сўнг ташлаб юборилайдиган бир матоҳ сингари бўлиб қолади. Зайниддин шунча йил бирга юрган Махлиёни балки шунинг учун ҳам четга суриб, бошқасига уйлангандир. Бу бизнинг фикримиз.

Ҳаммаси тўйдан кейин бошланди. Опиали бўлган Зайниддин тўйдан кейин қиз билан алоқадан ўзиди. Гуё икки ёш ўз йўлидан кетаётгандек эди, аммо

орадан бир йил вақт ўтган, йигит аввалги «муҳаббат»ини қўймаб қолди. Махлиёга кўнгилроқ қилиб, у билан сотлаб гаплашадиган бўлди. Қиз ҳам аввалига унга қаршилиқ қилмади. Телефон орқали бўлаётган иш тўла суҳбатлар йигит ва қизнинг яна олдингидек юзма-юз қўришиб, қўл ушлашиб юришларига сабаб бўлди. Вазият шу даражага бориб етдики, уларда тоғ қўйидаги дала ҳовиллардан бирини ихарага олиб, қўнгилхушлик қилиш нияти туғилди. Бир кунни белгилаб, икковлон йўлга тушишди. Оппоқ «Спарк»нинг олд ўриндиғига ўтириб, оилали бир эркак билан йўлга отланган Махлиё бошига тушган қора кунлари-ю ота-онаси ва қариндошлари орасида шарманда бўлишининг дебочаси шу бўлишини билганда, балки бу мақсаддан қайтган бўлармиди...

Хуллас, йигит ва қиз режалари бўйича тоғ бағридаги дала ҳовиллардан би-

Қиз ўзининг беҳаё расмлари орасидаги бир парча қоғозга ёзилган, агар меники бўлмасанг, шу расмларни интернетда тарқатиб, сени шарманда қиламан деган хатни ўқиб, кўз олди қоронғулашди.

рини ихарага олиб, дам олишни бошлаб юборишди. Фаний дунёнинг ўтқинчи ҳавасларига берилиб кетган ёшлар ўзларининг беҳаё қилиқлари-ю ярим яланғоч юрганларини қўл телефонларига видео ва суратларга олиб, бир-бирларига кўрсатишар, гуё шундан завқ олаётгандек эдилар. Бора-бора уларни фақатгина «висол» онлари биридан ажратиб турарди, холос. Охир-оқибат Зайниддин хирсга берилди, орадаги сўнгги пардани ҳам бўйиб, Махлиёга ёпишди. Айнан шу пайтда қизнинг миясига ўзига совчи келаётган, номусини йўқотса, кейинги ҳаёти барбод бўлиши мумкинлиги ҳақидаги фикр яшндек урилди ва Зайниддиннинг итариб юборди. Улар ҳайхотдек дала ҳовлини бошларига кўтариб, жанжаллаша бошлашди. Бақир-чақирни эшитган қўшни ҳовлидагилар ердамага чиқишди, эшикни тақиллатиб, «хай-хай»лашди. Бегона овозни эшитган Зайниддин қиздан қўлини тортиди. Махлиё бўлса нарсаларини йиғштириб, йиғлаганча кўчага отилди. Катта йўлга чиқиб, ўтқинчи машиналарни тўхтатиш учун қўл кўтариб турганда, ортидан Зайниддин етиб келиб, уни куч билан машинасига миндирди. Йигит вазиятни юмшатиш учун Махлиёдан кечирим сўради, овутиди ва уйига элтиб қўйди.

Аммо бу билан Зайниддин ортга чекинмади. Чунки унинг қўл телефонига Махлиёнинг дала ҳовлида тушган беҳаё суратлари сақланиб қолган эди.

Шу воқеадан сўнг Махлиё йигитдан ўзини тортиди. Кўнгилроқларига жавоб бермай қўйди. Бу ҳолат Зайниддинни ғазаблантира бошлади. Бир неча бор Махлиёнинг ишонасига борди. Қиз у билан бошқа гаплашмаслигини, муносабатларига нуқта қўйганини айтганида, йигит «Шунақами, менга иккинчи хотин бўлишга мажбур бўласан ҳали» дея ҳаёл билан машинасига ўтириб, жўнаб қолди. Орадан бир неча кун ўтган, Махлиё кечки пайт ишонасидан уйга қайтаётганида, Зайниддин унинг қўлига катта конверт бериб, «Энди менга иккинчи хотин бўлишга мажбурсан» деб кетди.

Қиз четроққа ўтиб, шоша-пиша конвертни очди. Конверт ичидан дала ҳовлида олинган суратлар чиқди. Зайниддин ўша пайтда «Хавотир олма, ҳаммасини ўчириб ташладим» деганди. Лекин... Суратлар орасида бир парча қоғозга ёзилган хат ҳам бор экан. Махлиё уни ўқиганидан сўнг кўз олди қоронғулашиб кетди. Хатда «Агар меники бўлмасанг, шу расмларни интернетда тарқатиб, сени шарманда қиламан» деб ёзилган эди. Тушқунликка тушиб қолган қиз бир неча кун ишга ҳам бормади. Зайниддиннинг қўнгилроқларига ҳам, смс-хабарларига ҳам жавоб бермади. Шундан сўнг йигит Махлиёнинг уйига келиб, ўша суратларнинг иккинчи нусхасини унинг онасига тутқази. «Қизингиз менга иккинчи хотин бўлмаса, шарманда бўласизлар» деб барча бўлган ишларни айтиб берди. Хуллас, вазият чуқурлашиб, газак олди.

Икки томоннинг оиласи ва қариндош уруғлари, ҳаттоки маҳалла ҳам бунга ечим топа олмади. Орага катталар аралашгандан сўнг Зайниддин очикдан-очик қизни айблаб бошлади. Махлиё оиласига таҳдид қилаётганини, яъни турмуш ўртоғининг телефонига уйланмасидан аввалги учрашиб юрган кезларидидаги бирга тушган расмларини жўнатиб, турмушини бузиб юбормоқчи эканлигини айтиб, тўхмат қўла бошлади.

Барчасига ойдинлик киритиш учун қизнинг оиласи ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органларга ариза билан мурожаат қилди. Олиб борилган суриштирув ва тергов жараёнида барчасига ойдинлик киритилди. Зайниддиннинг қилмишлари фош этилди. Жиноят ишлари бўйича Сергели туман суди томонидан З.Бахриддинов Ўзбекистон Республикаси ЖКнинг 136-моддасида (Аёлни эрга тегишга мажбур қилиш ёки унинг эрга тегишга тўсқинлик қилиш) кўрсатилган жиноятни содир қилганликда айбдор деб топилди ва унга 2 йил муддатга озодлигини чеклаш жазоси тайинланди.

Кези келганда яна бир воқеани келтиришни лозим топдим. Маҳалламиз раиси бир юмуш билан идорасига чакирди. Оила қурганига бир ой ҳам бўлмаган эр-хотин ажрашмоқчи бўлаётганини ўша ерга борганимда билдим. Сабаби, ёш келин тўйдан кейин қуввни ёнига йўлатмай, уч кундан сўнг

Камолитдин АСҚАРОВ,
"Нуқуқ"

уйдан қочиб кетибди. Қувв томон келини қидириб, қизнинг уйига боришса, у ерда ҳам йўқмиш. Қудалар узоқ қариндош бўлгани учун бу ишни овоза қилмай, ўзлари сўраб-суриштириб, қизни қидиришибди. Ниҳоят ёш келин-чакни бир йигитнинг уйидан топишибди. Қўп гап-сўзлардан кейин келин ўша йигитга кўнгил борлигини, у билан анчадан буён севишиб юрганини, тўй кунини ҳам вақти-вақти билан кўнгилроқлашиб турганини очик айтибди. Афсусланарлиси, ўша қиз бунинг иснод деб қабул қилмаяпти, балки «муҳаббатни учун кураш» дея таърифламакда. Чиндан ҳам шундаймикин? Йўқ, асло! Нима учун кескин равишда шундай хулосага келяптимиз? Сиз ҳам уйланг-чи, агар қиз тўйдан аввал юрган йигитини чиндан ҳам севса, нима учун бегона йигит билан турмуш қурди? Адашдимми? Ёки ота-онаси мажбур қилдимми?..

Бу можарода қизнинг ота-онаси фарзандининг бу туйғусидан мутлақо беҳабар эканлиқларини айтишди. Онаси ҳатто «Вой қизим-эй, шунақа дардин бор экан, айтмайсанми, суйганинга берардим» деб ўқинди. Агар йигитнинг севгиси ҳақиқий бўлганда эди, у муҳаббатини ҳимоя қилиш учун озгина бўлса-да курашарди. Бу ҳолатда қиз ўша йигит билан айшу ишрат қилиб юриб, бир инсоннинг соддалигидан фойдаланибди. Тўйгача жин юриб, оқ либос кийди, номини оқлаб олди. Энди яна ўша йигит билан аввалги иштини бамайлихотир қилиб юраверади.

Энди яна бир нарсани таъкидлаб ўтамиз. Ҳозир ёшларимизнинг барчасида замонавий телефон, хоҳлаган пайтларида интернет тармоғига кириш имконияти бор. Қўллаб ихтимой тармоқлар орқали ҳорижнинг қўллаб бемаъни қилиқлари билан бирга, «эркин муҳаббат» деган аҳмоқона ғоя ҳам кириб келди. Айни вақтда ёшлар орасида бундай ғоя тарафдорлари кўпайди ва уларнинг сони янада ошиб борапти. Аслида бу бузуқликнинг ўзгинаси. Бу «эркин муҳаббат» эмас, қўпол бўлса ҳам келтирамиз, бу «хайвоний туйғу». Ҳатто унга «муҳаббат» деган покиза тушунчани қўллашнинг ўзи ҳам бемаъниликдир.

Хулоса шуки, муҳаббатини пок ҳолда асрай олмаган, муҳаббат туйғусига гард туширган йигит-қизларнинг муносабатлари охир-оқибат юқоридагидек яқун топиши мумкин. Яна шундай йигит-қизлар борки, улар муҳаббат туйғусини мутлақо қадрламайдилар. Улар учун энг муҳими — кўнгилхушлик қилиш. Ҳаё ва вафо борасида қизларга қанчалар талаблар қўйилса, йигитларга нисбатан ҳам шу даражада талаб бўлиши лозим. Афсуски, орамазда қизларга фақатгина нафсини қондириш воситаси, деб қаровчи йигитлар ҳам талайгина. Айтиш жоизки, бундай йигитлар келажакда бахтга эриша олмайдилар. Ҳақиқий эр йигит қадимдан ўз ор-номусидан ташқари, севглисини туш шаънини ҳам қадрлаб келган. Қолаверса, қиз ёки йигит, бир нарсани аниқ англаб олишлари шарт. Покиза уйига ҳеч қачон оғир оёк билан кирилмайди. Муҳаббат ҳам шундай, уни покиза асрай олганларгина оила қуриш, фарзандлар қўриб, уларни тарбиялаш, узоқ йиллар бирга умргузаронлик қилиш бахтига муяссар бўладилар.

Ҳозирги даврнинг глобал муаммоларидан бири гиёҳвандликдир. Шу боис бутун дунёда, хусусан, юртимизда ушбу иллатга қарши кескин кураш олиб борилаётгани натижасида гиёҳвандлик воситалари йўқолиб бормоқда. Шундай бўлса-да, айрим ёшлар гиёҳвандликнинг бошқа йўлини ўйлаб топишган...

ДОРИХОНАНИНГ МАХСУС «ПАРОЛИ»? НИМАНИ АНГЛАТАДИ?

Мавлон ЭГАМБЕРДИЕВ,
Департаментнинг Шайхонтоҳур туман бўлими бошлиғи

Бир пайтлар тиббиётда фойдаланиладиган «Лирика», «Трамадол» дориларини кайфу сафо учун истеъмол қилган кимсалар бугун улар тақиқлангани боис янги номдаги, лекин шундай вазифани бажарувчи дорилардан татиб кўришмоқда.

Булар қандай дорилар? Нима мақсадда ишлатилади? Таркиби қандай? Улар кучли оғрик қолдирувчи дори ҳисобланади. Асосан ўта оғир аҳволдаги беморларга шифокор рецепти билан берилади. Уни истеъмол қилган бемор оғрикни сезмайди. Лекин кўп миқдорда истеъмол қилинса кишини гиёҳвандга ўхшатиб, бағли қилиб қўяди. Таъкидлаш лозим, дорининг таъсири дастлаб ўнча сезилмайди. Кейинчалик унга ружу қўйган киши дорини ичмаса, тутқаноқ тутгандай қалтирай бошлайди. Бундай пайтда кўзига ҳеч нарса кўринмайди. Нима қилиб бўлса ҳам шу дорини топиш пайида бўлади. Бу турдаги дорилар мунтазам истеъмол қилиниши натижасида инсон эс-хушидан айрилади ва бора-бора ҳаёт билан видолашади.

Ушбу дорилар фақат шифокор рецепти асосида берилар экан, ёшлар уларни қардан олаётми?

Уларни нопок кимсалар республикаимизга айланма йўллар орқали яширинча олиб келяпти. Афсусланарлиси, юртимизга ноқонуний олиб қилинган бу дорилар айрим ноинсоф дорихоначилар ёки четроқ хонадонларда яшириниб олган кимсалар томонидан махсус «пароль»ни айтган мижозларга сотилади.

Фирдавс Мамиров (исм-фамилияси ўзгартирилган) пойтахтимиздаги тиббиёт коллежларидан бирида фармацевтика йўналиши бўйича таҳсил олиб юрган кезлари иш ўрганиш учун Шайхонтоҳур туманидаги дорихоналардан бирига ёрдამчи бўлиб ишга қиради. Мижозлар билан муомала қилишни, қандай касалга нима дори тавсия этишни ўрганади. Фирдавс кундузи ўқишда бўлгани учун дорихонада кечаси ишлар, кунда-кунора дорихонада йўқ бўлган психотроп дориларни сўраб келувчилар ҳам учрарди. Илоҳи бўлса топиб беришни илтимос қилишар, бунинг уддасидан чиқса, яхши нархда сотиб олишларини ҳам қистириб ўтишарди.

Вақт ўтиши билан пул дарди Фирдавсни ҳам йўлдан уриб, улар сўраган дори билан қизикди. Бахтга қарши дорилар ҳам дарров топила қолди. Терговда шахсини аниқлашнинг имкони бўлмаган кимсадан «мижоз»лари сўраган дорилардан анчасини сотиб олиб, яшаб турган хонадонига яшириб қўйди. Ўқишдан ишга кетаётганда улардан оз-оздан келтириб, сота бошлади.

Ноқонуний иш тез фоз бўлади. Фўққор Жавлон Абдуллаевнинг аризасига кўра Департаментнинг Шайхонтоҳур туман бўлими ҳамда ички ишлар ҳодимлари ҳамкорлигида ўтказилган тезкор тадбирда Ф.Мамиров махсус мижозга «Соннат» дорисининг ҳар бир ўрамини 38 минг сўмдан ҳисоблаб, жами 60 ўрам дорини 2 миллион 280 минг сўмга сотган вақтда ушланди. Ундан сотиш учун сақлаб қўйилган яна 1787 дон «Соннат», 9 дон «Самнол» ва 4 дон «Мр Самнат» дориси ашёвий далил сифатида олинди. ИИБ Эксперт-криминалистика бош марказининг хулосасига кўра Ф.Мамировдан олинган дорилар республикаимиз ҳудудида муомаласи чекланган психотроп дорилар рўйхатига қиради.

Ф.Мамировнинг қилмиши жиноят ишлари бўйича Шайхонтоҳур туман судининг сайёр суд мажлисида қўриб чиқилди. Судда Ф.Мамировнинг қилмишидан пушаймонлиги, оилавий ва моддий шароити, ёшлиги, талаба эканлиги, илгари судланмагани, яшаш ва ўқиш жойидан ижобий таъсирлангани инобатга олинди ва унга икки йилга фармацевтика соҳасида ишлаш ҳуқуқидан маҳрум қилинган ҳолда беш йил муддатга озодликни чеклаш жазоси тайинланди.

Ер юзининг 70 фоизи сув билан қоплангани ҳолда инсоният ХХI асрга ичимлик суви муаммоси билан қириб келди. Чунки мавжуд сувнинг 97,5 фоизи шўр ва ичишга яроқсиз. Фақат 2,5 фоизини ичимлик сифатида ишлатиш мумкин. Унинг ҳам учдан икки қисми муз ҳолатида, қолганини эса одамлар нотўғри фойдаланиш оқибатида исроф қилмоқдалар.

Бир кунда сув қувурининг кичик жўмрагидан сув оқиб ётса, ўн бир минг одам ичиши лозим бўлган оби ҳаёт исроф бўлар экан. Чунки бир дақиқада 15 литр, ўн дақиқада 150 литр, бир соатда 900 литр, бир суткада 21 600 литр сув беҳуда оқиб кетаркан. Шунингдек, глобал исси натижасида музликлар эриб, чучук сув захиралари ҳам камайиб бормоқда. Японлар тиш ювиш учун ярим стакан сув ишлатишар, бизга ўхшаб жўмракни охиригача очиб қўйишмас экан. Ҳозир Исроил оқова сувнинг 70 фоиздан ортигидан қайта фойдаланади — бу ер юзидаги энг юқори кўрсаткич. Бу мамлакатда ушбу кўрсаткични 90 фоизга етказишга ҳаракат қилинмоқда. «Халқ сўзи» газетасининг 2019 йил 10 август кунги сониди ёзилишича, Гренландияда бир кунда 12,5 миллиард тонна муз эриб кетган. Қор ва муз ҳақидаги маълумотлар миллий маркази мутахассисларининг қайд этишича, бу ерда йил бошидан буён 248 миллиард тонна муз эриган. Европада қузатилган жазиралар абадий музликларнинг эришига сабаб бўлгани айтилмоқда. Хусусан, Гренландияда ҳам ҳаво ҳарорати ўртача кўрсаткичдан 15-20 даража кўтарилган.

Қуръони каримда «Енглар, ичинглар — исроф қилманглар!» дейилган. Бу даъват сувдан ҳам самарали ва оқилона фойдаланиш кераклигини билдиради.

Ҳаётимизни сувсиз тасаввур этиб бўлмайди. Нафакат балик, балки оламдаги барча мавжудот сув билан тирик. Шу боис қадимда ота-боболаримиз сувнинг қадрини билдан кўра теран англашган. Сувга чиқинди ташлаш, уни ифлослантириш гуноҳлигини фарзандларига ўқитишган. Кези келганда сув офат эканлигини эслаб, ундан паноҳ сўраб Яратганга илтиҳо қилишган. Чунки сувнинг вайронкор кучга айланиб хуруж қилганини инсоний кўп бор бошидан кечирган. Биргина Нух тўфонини эслашнинг ўзи қийф.

Бир пайтлар сувга туپурмаслик ахлоқий норма эди. Бугун одамлар ариқ ва дарёларга чеклаб қиқинди ташлаяпти. Рўзғорга кераксиз нарсанинг ҳаммаси сувга ташланади. Қўриб кўрмасликка оламиз. «Менга нима?» қабилида бетараф қолганимиз ҳолда ҳудди шундай ҳолатни бирорта газетада ўқисак «қаттиқ таъсирланамиз». Буни қандай тушуниш керак?

ЁПИЛМАГАН ЖЎМРАК ҚАНЧА СУВ ИСРОФ ҚИЛАДИ?

Норбўта ҲОЗИЕВ,
«Нувуқ»

таъсирлар унинг молекуляр тузулишини мусбат ёки манфий қиёфага ўзгартирар, самараси ҳам шунга яраша бўлар экан. Бундан шундай маъно келиб чиқадики, шундоққина ёнимизда оқиб ётган сувга муносабатимизни ўзгартиришимиз керак.

Масару Эмото ўтказётган тадқиқотларида сувнинг хотираси борлигини, у ҳамма нарсани ёзиши ва эсида сақлаши, шунинг учун сувга ёмон назар билан қарамаслик, унга ёқимсиз сўзларни айтмаслик, акс ҳолда сув ифлосланиб кетиши ва катта бахтсизликлар рўй беришини исботлашга ва буни

Табиат муҳофазаси — глобал масала. У ҳаётнинг қадрига етувчи кишиларни барча замонларда ҳам бефарқ қолдирмаган. Инсон зурриёдининг бардавомлиги учун қайтурган кўпгина алломалар табиатнинг гуллаб-яшнаши, сув ва ҳавонинг мусофқолиги учун курашганлар.

Сув кимёвий тил билан айтганда Н₂О эканини биламиз. Унга ҳидсиз, рангсиз ва таъмсиз суюқлик деб таъриф берилади. Аммо буни қарангки, ташна бўлиб ва ютоқиб сув ичаётганимизда унинг дунёда тенги йўқлигини туйгандай бўламиз. Дарё ёки кўлларга қараб сувнинг кўзларимизга ва шуриимизга ором берадиган зилол рангдалигини, тиниқ осмонга монанд бу кўклик дунёдаги энг ҳузурбахш ранг эканлигини ҳис этамиз. Сув шу қадар лаззатлики, уни бу ёруғ оламдаги бирор нарса билан қиёслаб бўлмайди.

Сув ана шундай бебаҳо неъмат. Ўзга сайёраларда ҳаёт бор-йўқлигини кузатётган олимлар аввало ҳаво ва сувга эътибор қиладилар. Марсда ёки Ойда ана шу унсурлар борми? Ёки уларнинг маъзур сайёраларда қачонлардир бўлганини аниқлаш учун излаб, белгилар мавжудми? Тадқиқотлар шунга таянади. Олимларнинг аниқлашича, Ойда ҳаводан ҳам, сувдан ҳам асар йўқ. Аммо Марсда сув изларига хос белгилар мавжуд.

«Сув ҳар биримизни кузатади, ҳар бир нарсани таъсирчан»

Япон олими Масару Эмото сув устида тадқиқот олиб бориб, шундай хулосага келган. Лекин аслида ота-боболаримиз буни қадимдан билишган. Улар сув ичгандан кейин «худога шукр» дейиш кераклигини фарзандларига ўқитишган. Ўткир нафас муллаларга сувга дам урдириб ичишган. Яқин тарихимизда бу нарсани ўтмишдан қолган сарқит деб қаралгани сир эмас. Аммо олимлар бунинг сирини энди аниқлашди. Қуръон оятларидан ўқиб дам солинган сувнинг шифобахшлик хусусияти ортар экан. Маълум бўлишича, сув нафакат оятлар, барча яхши сўзлар, эзгу амалларга ҳам бефарқ эмас. Унда таъсир ва ахборотни ўзига сингдириш ва хотирасида сақлаш қобилияти мавжуд. Ташқи

инглиз олими доктор Шелдрейкнинг «морфоген — резонанс» назарияси билан боғлашга ҳаракат қилаяпти.

Доктор Шелдрейкнинг фикрича, одам нимага назар солса, уша нарсани таъсир ўтказад. Бир жойда юз берган ҳодиса бошқа жойларга резонанс беради. Масару Эмотонинг сув ўзгаришида тадқиқотлари шу жиҳатдан Шелдрейк таълимоти билан муштаракдир. Буни қандай тушуномок керак? Дарё соҳилида туриб унга меҳр-муҳаббат билан қарасангиз, бу эҳтиром морфоген резонанс таъсирида бутун дунёга тарқалади. «Кўз ўнгингизда мавжланган сув дунёдаги уммонлар, денгизлар, дарёларда мавжуд жамияти сувлар билан боғланган. Сиз тикилаётган сув сайёранинг барча нуқталаридаги сувларга резонанс беради ва муҳаббатингиз номаси барча инсонлар қалбига етиб боради», — дейди Масару Эмото. Демак, сувга қараб, сув ичиб «худога шукр» дейиш Аллоҳга етиб боради. Хайратланарли томони шундаки, юқорида таъкидлаганимиздек, бизнинг ота-боболаримиз буни қадим-қадимдан билишган.

Давоми 11-бетда

Қобил Истамов (исм-фамилиялар ўзгартрилган) "Зарафшон" боғдорчилик ширкат хўжалиги томонидан турмуш ўртоғи Махбуба Мехриддинова номига боғдорчилик билан шуғулланиш мақсадида берилган 0,05 га ерни сотмоқчи бўлди. У жияни Ўлмас Ҳабибовдан ўзича маслаҳат сўраган бўлди.

Ў.Ҳабибов бу жуда қийин иш эмаслигини айтди. Бирок боғдорчилик билан шуғулланиш учун берилган ерни сотиш қонунга хилоф эканлигини айтмади.

Қ.Истамов Ў.Ҳабибовнинг маслаҳати билан олди-соти-

ларни реклама қиладиган сайт орқали ер сотилиши ҳақида эълон тарқатди. Харидор узоқ куттирмади. Қорақўллик Мардон Ҳўжаев ер сотиб олиш нияти борлигини телефон орқали айтгач, улар Бухоро шаҳрида учрашиб, гаплашиб олишга келишди.

2019 йил 11 май кuni улар Марказий деҳқон бозори олдида қўришиб, М.Ҳўжаевга сотиладиган ерни кўрсатди.

— 2000 АҚШ доллари олиб келсангиз, ерни номингизга ҳужжатлаштириб берамиз. Уй кўрасизми, нима қилсангиз ўзингиз биласиз.

Икки-уч кунда пулни топиб келаман, ака. Сотиб юборманг тагин.

— Йў-э, ваъда — ваъда. Лафз қилдикми, тамом, ер сизники. Паспортингиздан нусха, сурат олиб келиш эсингиздан чиқмасин.

Ердан мақсадсиз фойдаланмагган, боз устига уни пуллашга уринаётган қонунбузарлар ер давлат ҳимоясида эканини ҳаёлига ҳам келтирмасди.

13 май кuni харидор пул тайёрлигини маълум қилди.

Ўйламай қилинган иш...

Насриддин ЖўРАЕВ,
Департаментнинг Бухоро шаҳар бўлими инспектори

Ишнинг бундай силлиқ битишидан хурсанд бўлган Қобил Истамов у билан "Зарафшон" ширкат хўжалиги биноси олдида учрашадиган бўлди. Ў.Ҳабибов, М.Мехриддинова ҳамда Қ.Истамовлар ширкат хўжалиги раиси Б.Ҳасанов номига М.Ҳўжаевдан ариза ёздириб олиб, ҳужжатларни расмийлаштиришни ваъда қилишди. Аслида маҳаллий ҳокимият балансида бўлган ер учун 2000 АҚШ долларини фуқаро М.Ҳўжаевдан олган нафс бандларининг қувончи узоққа чўзилмади. Ўзларини департамент ходимлари деб таништирган кишиларни кўргач, ноқонуний тарзда ер сотиш бошга анча ташвиш келтиришини тушуниб етишганида кеч бўлганди.

Суд ҳукмига кўра Қ.Истамов ҳамда Ў.Ҳабибов Жиноят кодексининг тегишли моддаси билан айбдор деб топилди ва икки йил муддатга ахлоқ тузатиш ишлари жазосига тортилди.

Тамагир банкир

Обтаб АЗИМОВ,
Департаментнинг Андижон вилоят бошқармаси инспектори

Хар бир вояга етган шахс жамиятда ўз ўрнини топишни ва бошқа шахслар томонидан ҳурмат қилинишини истайди. Бунга эса касбини чўқур эгаллаш, бошқаларга наф келтириб яшаш ва меҳнат қилиш орқали эришилади.

Баъзи кимсалар маълум бир лавозимга тайинланганидан сўнг ўзини "йўқотиб" қўяр экан. Бундай тоифадагилар бошқалар томонидан ўзига алоҳида "ҳурмат" кўрсатилиши лозим дея ҳисоблаб, қонун устуворлигини нуғутиб қўяди.

"Микрокредитбанк" АТБ Андижон вилоят минтақавий филиали юридик шўъбаси бош ҳуқуқ-маслаҳатчиси лавозимда ишлаб келган Дониёр Маматов (исм-фамилиялар ўзгартрилган) "Bo'z Agrotex Lyuks" МЧЖ раҳбари Расул Солиевнинг мурожаатини тинглаб, масалани

ҳал этиш учун ўзига алоҳида "ҳурмат" кўрсатилиши лозимлигини тушунирди.

Муаммо бўйича банкдан ёрдам сўраб келган тадбиркор эса узоқ ўйлаб ўтирмай, қўтилмаган бу таклифнинг қонунийлиги бўйича департамент органларига мурожаат этди. Департаментнинг Андижон вилоят бошқармаси томонидан жорий йил 3 апрель кuni ўтказилган тезкор тадбирда банкнинг ҳуқуқ-маслаҳатчиси тадбиркордан "Bo'z Agrotex Lyuks" МЧЖга лизинг шартномаси асосида сотиб олинган, бироқ лизинг тўловларидан қарздорлик юзага келиши оқибатида "Микрокредитбанк" АТБ Андижон вилоят минтақавий филиали балансида ўтказилган "HOWO" русумли юк автомашинасини лизинг қарздорлиги тўлиқ қопланганлиги сабабли филиал балансида жамиятга қайтарилишини ҳал қилиб бериш эвазига 150 АҚШ доллари талаб қилиб, шундан 100 АҚШ доллари ва 420 минг сўмни ўз хизмат хонасида олган вақтида ашёвий далиллар билан ушланди.

Жиноят ишлари бўйича Бўз туман суди томонидан фуқаро Д.Маматовга оид жиноят иши кўриб чиқилиб, унга нисбатан жавобгарликнинг муқаррарлиги таъминланди.

Пинҳона иш қони зарар

Бугун мамлакатимизда тадбиркорлик билан шуғулланиш учун барча шарт-шароитлар яратилган. "Хар бир оила — тадбиркор" дастури доирасида оилавий тадбиркорликни йўлга қўйиш, ишни ривожлантириш учун имтиёзли кредитлар ажратилаётгани ҳам халқ турмуш фаровонлигини таъминлашга хизмат қилмоқда.

"Истиклол" МФИда яшовчи икки кам олтиш яшар Асатилло Бўронбоев (исм-фамилиялар ўзгартрилган) ҳам ушбу имкониятдан фойдаланиши мумкин эди. Бироқ тагин пинҳона ишга қўл урди. Яшаб турган уйнинг ертўласида, санитария талабларига эид шариғатда пахта ёғи ишлаб чиқаришга киришди.

Департаментнинг туман бўлими ва солиқ инспекцияси томонидан ҳолис-лар жалб этилиб ўтказилган тадбирда А.Бўронбоевнинг

хонадонидан бир дона қўлбола усулда ясалган чигитдан ёғ ажаратиб олиш дастгоҳи, бир дона юқори қувватли дигитал, пахта чигити, икки таг полистилен қопда ўсимлик ёғи, 38 килограмм кунжа-ра ашёвий далил тарикасида олинди. Қўлбола усулда тайёрланган ўсимлик ёғи истеъмолга яроқсизлиги аниқланди.

— Беш-олти ой аввал бир аёл пахтасини дастгоҳдан ўтказиб беришни сўради, дейди муқаддам икки бор судла-

Эркинбой РАҲМАТИЛЛАЕВ,
Департаментнинг Фуқат туман бўлими бошлиғи

ниб ҳам "бурнига сув кирма-н" ишбилармон. — Пахта-сини олиб чигитини менга қол-дириб кетди. Чигитдан ёғ ва кунжара ишлаб чиқара бошладим. Қилишимдан пушай-монман, бошқа бундай ноқо-нуний иш қилмайман.

Суд ҳукми билан муқаддам ахлоқ тузатиш ишлари жазо-сини ўтаб, такроран жиноятга қўл урган А. Бўронбоевга бу сафар энг кам ойлик иш ҳақининг 100 баробари миқ-дорига жарима жазоси тайин-ланди. Ертўласидан олинган дастгоҳ ва бошқа ашёвий да-лиллар йўқ қилинадиган бўлди.

Тадбиркорларнинг мамлакат иқтисодига қўшаётган улуши бемисл. Бунда, албатта, ҳуку-матимиз томонидан уларнинг фаолиятига қара-тилаётган эътибор, яратилаётган қулай шарт-шароитлар ҳамда ҳуқуқий муҳофазанинг таъ-минланиши муҳим омилдир.

Афсус оташи

Шермуҳаммад ЮСУПОВ,
Департаментнинг Навоий вилоят бошқармаси катта инспектори

Айниқса, сўнгги йилларда қабул қилинган қарор ва фар-монлар тадбиркорлар учун қулай шароитлар яратди. Бундан руҳланиб, қонун доирасида фаолият юритаётган ишбилармон-лар фойдага эга бўлмоқдалар. Ниятнинг поклиги, ишдаги ҳалол-лик туфайли янги-янги иш ўринлари барпо этишяпти.

Аммо бу имкониятлардан унумли фойдаланиб, оиласи фар-овонлигини таъминлаётган тадбиркорларга ҳавас қилишса-да, улар каби қонун доирасида фаолият юритишга бўйинлари ёр бормаи, эгри йўллар ортидан бўлмаи даромад топишга ин-тилаётган кимсалар ҳам орамизда йўқ эмас.

Ҳусан Мамасобиров (исм-фамилиялар ўзгартрилган) бир неча йил ишсиз юрди. Юқорида айтганимиздек, айрим таниш-ларининг тадбиркорлик ортидан яхшигина даромад олаётган-ини кўрди-ю, у ҳам тадбиркор сифатидаги фаолиятини бош-лаб юборди. Аммо бир муддат савдо-сотик билан шуғулланиб юргач, нафсининг нағмаларига ўча бошлади — антиқа "бизнес"-га киришди. Яъни "долларфурушлик" билан шуғулланишни маъ-қул кўрди. У гарчи валютани ноқонуний муомалага киритиш, сотиб олиш, айирбошлаш жиноят эканини билса-да, эгри қадам ташлашни давом эттирверди.

Дастлабки уринишлари зоё кетмади. Озми-кўпми даромад-ли бўлди. Савдо дўкони очди. Бундан илҳомланиб, "фаолияти"ни кенгайтиришга тушди.

Унинг валюта савдоси билан шуғулланаётганини яхши бил-ган жияни Акмал одатий кунларнинг бирида кўнғироқ қилиб қолди.

— Телефон рақамингизни бир одамга бердим, ҳозир сизга кўнғироқ қилса керак. Пластигида юз миллион сўм пули бор экан, шуни нақдлаштирмоқчи... Кейин пулни доллар қилиб ола-ди, шекилли...

— Майли, гаплашаверайлик-чи...

Акмал айтганидек, орадан беш дақиқа ўтар-ўтмас, нотаниш киши кўнғироқ қилди.

— Ака, Акмал айтган киши мен бўламан. Пластикдаги пулни нақдлаштириш керак эди...

— "У ёғи"ни қандай келишамиз? — сўради Ҳусан. — Ҳозир нақдлаштириш ҳам осон бўлмай қолган...

— Неча фоиздан "ечасиз"?

— Уч яримдан бўляпти...

— Майли, менга 35 миллион сўмни ечиб, долларга алмашти-риб берсангиз бўлди...

Улар эртаси кuni учрашишга келишди.

Телефон қилган харидор айтилган вақтда "Саховат" деҳқон бозоридagi савдо дўконига етиб келди.

— Пластикимда юз миллион сўм бор, аммо ҳозир ҳаммасини ечмоқчи эмасман, — деди у. — Ўттиз беш миллионни ечиб ола-сиз, қолгани қолаверади...

Ҳуллас, "савдо" пишди. Ҳусанбой пластик картани ўзида олиб қолар экан, кечки пайт хабарлашини тайинлади.

Топаетганига қаноат қилмаган тадбиркор қинғир ишга қўл урди.

Ҳусанбой қолган ишларни аввалдан режалаштириб қўйганди. Шунга кўра у таниш тадбиркор — Исмоилин дўконига кирди. — Тўхумдан йигирма беш миллион қарзим бор эди-а? — сўра-ди у Исмоилдан. — Мана бу пластикдан ўттиз беш миллион сўм ечиб қолавер, яна ўн миллионига сўмига тўхум олавераман...

Бу таклиф тадбиркор йигитга "мойдек" ёқди.

— Олдиндан ўн миллион сўм тўлаб қўяман дейсизу, рози бўлмайманми?! Фақат бугун "товар" оладиган эдим. Майли десангиз, ўша оладиган нарсаларини шу пластикдаги пулга олсам... Пластикни икки соатга қолмай олиб келиб берардим...

Ҳусанбой рози бўлди. Ҳеч гапдан хабари йўқ Исмоил ундан пластик картани олиб, ўз хариди учун шошилди...

Тушдан сўнг Ҳусанбой келиб, пластик картани олиб кетди. Кечки пайт пластик карта эгаси Ҳусанбойнинг савдо дўко-нига кириб келди.

— Ака, ишлар битдимми?!

— Битди-ю... бироз чаласи бор... — Ҳусанбой шундай деган-ча чўнтак кавлашга тушди. — Мана бу пластикнинг билан 1500 доллар...

У пластик картани ва қўлидаги 1500 АҚШ долларини қарши-сидаги йигитга узатди. Шу пайт дўконга кириб келган нотаниш кишиларга кўзи тушди-ю...

Ҳ.Мамасобиров тергов ва суд жараёнида қилимишдан пу-шаймон эканлиги, оиласининг ёлғиз боқувчиси ҳисобланиши-ни айтиб, энгиллик сўради.

Ажаб, айримларнинг табияти шунақа. Аксарият ҳолларда бир ишни қилишдан олдим бунинг охири хайрли эмаслигини, ор-тида оиласи, яқинлари борлигини ўйламайди. Қачонки боши тошга теккангина улар бирдан "ёдига тушади".

Ҳ.Мамасобиров суд ҳукми билан энг кам ойлик иш ҳақининг 35 баравари миқдорига жарима жазосига тортилди. Шунинг-дек, ашёвий далил деб ҳужжатлаштирилган 1500 АҚШ доллари давлат эгалигига ўтказилди.

Хулоса шу: ҳар тонгда яхши ниятлар билан ишга отланар эканмиз, ҳалол меҳнат билан обрў-эътибор орттириш йўлла-рини излайлик. Токи ноҳўя босилган биргина қадам юқорида-ги замондошимиз каби борлигимизда бир кун келиб афсус ота-шини ёқиб ўтирмасин!

Комил (исм-фамилиялар ўзгартирилган) одамларни алдаб, пулини олишда устаси фаранг бўлиб кетган. Бўлган бўлмаган гапларига шу қадар ишонтирадики, қандай қилиб пулингизни бериб қўйганингизни билмай қоласиз.

Улар Аслам билан 2001 йили танишган эди. Ўшандан бери салом-алиқ қилиб туради. 2012 йил Аслам "Гринкард" лотереясини ютиб, оиласи билан Америкага кетди. 2016 йилда Самарқандга келди. Ўз ишлари билан "Мармар" деҳқон бозорига бормди. Таниши Комилни ҳам кўриб кетиш учун унинг олдида кирди. Хол-ахвол сўрашиб бўлгач, Комил Асламни аврашга киришди.

— Каттақўрғонда катта товуқ фабрика қурганман. Ҳозир товуқдан зўр фойда қоляпти, — деб танишини шу ишга қизиқтиришга жон-жаҳди билан киришди. — Ҳаммаси яхши-ку, лекин фабрикани янаям катталаштиришим керак. Катта бўлгандан кейин фойдаси ҳам шунга яраша бўлади-да. Бунинг учун пул керак. Кел, бирга ишлайлик.

— Э-э, ака, олдин бунақа иш билан шуғулланиб кўрмаганман. Товуқ боқиш қўлимдан келмайди, — деди Аслам.

— Э, сен бу ёғини менга қўйиб бер. Мен ҳаммасини ҳисоб-китоб қилиб қўйганман. Бу ишлар учун камида 100 минг АҚШ доллари берсанг бўлди, — деди.

— Ака, аввал ҳам шунақа ишларга аралашиб кўрганман. Фирибгарларга йўлиқиб, ҳозир ҳеч кимга ишончим қолмаган. Охириги марта мендан пул олганингиз эсимдан чиққан йўқ. Ўшанда ҳам Россияга юк юбориб, катта фойда кўрамиз деганингиз. Охири нима бўлди? Фойда у ёқда турсин, берган пулларимни майда-майда қилиб берганингиз. Энди товуқ фабрикаси деб сарсон қилмоқчимисиз?

— Йўқ, укажон, бу галгиси бошқада бўлади. Мана мен ҳисоблаб чиққанман, — деб калькуляторни қўлга олди. — Арзимаган маблагга жўжа олсак, 30-40 кунда гўштга тайёр бўлади... Шунда жами 2 миллион АҚШ доллари фойда қилишимиз мумкин.

Комил шунга ўқаш бизнес режаларни қалаштириб ташлади.

— Ука, агар бу ишлар бўлмай қолса, товуқ фабрикани сенинг номингга ўтказиб бераман. Сен хавотир олма, —

ЮЗСИЗ ОДАМ

ёки қилни қирқ ёриб...

Ўткир МАМАТҚУЛОВ,
Самарқанд вилоят прокуратураси
бўлим бошлиғи

деди аслида умуман бўлмаган товуқ фабрикасини ваъда қилиб.

Аслам қоп-қоп ваъдаларга яна ишонди. У Комилнинг бозор атрофидаги иш жойи, яъни валюта айирбошлашга мўлжалланган офисидан унга 30 минг АҚШ доллари берди.

— Кўпроқ берсанг, фойдаси ҳам кўпроқ бўларди-да, — деди Комил.

Шундан сўнг Аслам ширин хаёллар оғушида Америкага кетиб, ўз ишлари билан банд бўлди.

Орадан 6-7 ойлар ўтиб, Аслам укасининг тўйини ўтказиш мақсадида юртга қайтди. Пул тиккан ишларига қизиқиб, Комилнинг олдида ўтди.

— Ука, ҳаммаси жойида, — деди фирибгар сир бой бермай. — Тайёр бройлерларни Тошкентга жўнатганман. Бугун эрта 70-80 минг доллар пул келиши керак. Уканинг тўйига олиб бораман.

Лекин тўй ўтса ҳам Комилдан садо чиқмади. Аслам хафа бўлиб, унинг ёнига борди.

— Ука, ишларимиз жойида. Бу бизнес, пул бир-икки кун кечикади. Сен умуман хавотирланма. Мен сенга бошида айтганим. Катта бизнесни камида 100 минг доллар би-

лан бошлаш керак деб. Яна 90 минг доллар берсанг, ишларни янаям кенгайтирардим. Кўпроқ жўжа сотиб олардим. Ҳозир фойданга "оборотга" ташлаганман. Қўлимда бир сўм пул йўқ, — деди.

Аслам 2017 йили келганида олам-олам фойда олиб, пулнинг тагида қолишига ишонтирган Комилга яна 90 минг доллар бериб кетди.

Орадан вақт ўтиб, Комилнинг муносабати ўзгарди. Гапириш оҳанги, хатти-ҳаракатлари аввалгига нисбатан совуқлашди. Кейинги йили яна юртга қайтган йигит Комилни йўқлаб борди.

— Ака, фойдадан ваъда қилганингизни, яна сизга берган пулларимни қайтаринг, — деди.

Комил "укажон, укажон" деб уни тинчлантирди. Товуқ фабрикасини бир бориб кўриб келайлик деганда:

— У ёқда нима қилсан. Ўзим ҳаммасини ҳисоб-китоб қилипман. Ҳеч қандай муаммо йўқ. Мана ҳамма ҳисоб-китоб мана шу дафтарда, — деди.

Дафтарини номингга кўрсатар, лекин ичидагиларни ўқишга қўймасди. Унинг қилиқларидан Асламнинг шубҳалари ортиб бораверди. Америкага

кетишдан олдин Комилни йўқлаб борди.

Аслам танишининг эртаиндин деган баҳоналаридан чарчади. Телефон қилса, жавоб бермай, ўзини олиб қочишлари унинг аслида қандай одамлигини аңглатди.

Бир сафар унинг барча ваъдаларини ва олган пулларини эслатди.

— Пул олаётганда 3 кун олдин айтсанг бўлди. Тайёрлаб бераман деганингиз эсингиздами?

— Ҳа-ҳа эсимда. Энди шунақа бўлиб қолди-да, — деди каловланиб.

Комил ҳаммасини тан олди. Аслам бу суҳбатни телефонида ёзиб олганди. У ёзувини дискка кўчириб, тегишли жойга топширди.

Комил пулнинг ҳидини узокдан оладиганлардан эди. Бир куни у отасининг таниши Жўракул акадан пул ундиришни режа қилди. Унга қўнғироқ қилиб, кўришишга келишди.

— Каттақўрғонда товуқ фабрика қурганман. Ишларим юришиб турибди. Фақат банк кредит бермаяпти. Ҳозир товуқларнинг емиши тугаб қолган. 15 минг доллар бериб турунг, — деди.

— Менда бунча пул йўқ, — деди Жўракул.

Лекин Комил деганлари оsonликча воз кечадиганлардан эмасди.

— Фабрикага сармоя киритсангиз, фойданинг 5 фоизи сизники. Агар фойда бўлмай қолса, пулингизни ўз чўнтагимдан бераман. Фойдага қараб қолган жойим йўқ. Шахарда 25 та савдо дўконим бор, улардан ойига 500-600 доллардан пул келиб туради. Қолаверса, банкдан яқинда 1 миллиард сўм кредит олиб, пулингизни бераман, — деди.

Жўракулнинг савол беришига ҳожат қолдирмади. Аввалига иккиланиб, кейин отасининг хўрмати учун унга пул берадиган бўлди.

Илоннинг ёғини ялаган Комил 6 ойда қайтариш шарти билан тилхат ёзиб, Жўракулдан 15 минг доллар олиб кетди. 6 ой ўтиб Жўракул пулини сўради.

— Сиздан олган пулга қўйдим мен. Уша пулга бугдой эккандим. Ўсиб катта бўлиб қолганда туман ҳокими келиб, бугдойимни ҳайдатиб, пахта эктирди. Пулларингизни чўнтагимдан бераман, — деб авради Комил.

Жўракул анча сарсон бўлиб, маломатларга қилиб аранг 7 минг долларини олди.

Бир гал суҳбатда "Қолганини ҳам тезроқ бер, ўзингни олиб қочавермай бўлмаса судга бераман" деди Жўракул уни бироз қўрқитиб қўймоқчи бўлиб. Аммо Комил бу каби гаплардан чўчимасди.

— Майли, истасангиз, судга беринг. Менинг номимда ҳеч нарсаси йўқ. Кейин пулларингизни аста-аста йиллар давомида оласиз, — деди аҳмоқ қилгандай қилиб.

Жўракулнинг қаттиқ жажли чикди. Унинг гапларига ишониб, пул берганига пушаймон бўлди. Унга нисбатан қонуний чора кўриб, қолган пулларини ундириб беришини сўраб тегишли идорага мурожаат қилди. Шундан сўнг Комил унинг пулларини келтириб берди.

Суд ҳукми билан устаси фаранг фирибгар 65 миллион 301 минг 900 сўм жарима жазосига тортилди. Шунингдек, у Асламга ҳам 493 миллион 231 минг 200 сўм моддий зарарни тўлайдиган бўлди.

Дилфуза ҚҲЧҚОРОВА,
Қашқадарё вилоят прокуратурининг
катта ёрдамчиси

ҲАМШИРАЛИК УЧУН 500 ДОЛЛАР

ланиб, кейин унга юзланди.

— Ҳозир бизнинг марказимизда қабул тўхтаган. Бироз сабр қилиб турсангиз, бўш жой чиқиши билан сизга хабар бераман.

Ўқитувчисининг жавоби Фаёзани қаноатлантирди. Ишга киришидан умидвор бўлиб хотиржам ҳолда уйига қайтди.

Фарҳод Асадов узок йиллардан буён Қарши тиббиёт коллежидида ўқитувчи бўлиб ишларди. Тажрибали устоз сифатида обрў-эътибори ҳам жойида эди. Шу боис уни 2018 йилнинг апрель ойида вилоят давлат санитария-эпидемиология назорати марказига ишга тақили қилишганди. Бирок янги жойга ўтди-ю, ишга қабул қилишга ваколати бўлмаса-да, шу қилишга қўл урди.

— Сизга айтсам, марказга ишга қабул қилиш бошланди, — Ф.Асадов бир неча кундан сўнг ўқувчисига хабар берди. — Лекин биласиз, қуруқдан-қуруқ ҳеч ким ишга олмайди. 500 АҚШ

доллари топа оласизми? Агар шу пулни топсангиз, ҳужжатларингизга қўшиб, бош шифокорга олиб кириб, ишни гаплашиб чиқаман.

Фаёза аслида рўзгор тебратиш учун ишга қирмоқчи эди. Ўқитувчисининг бу гапи уни тушукун аҳволга солиб қўйди. Пули бўлганида ҳозир бундай ялиниб юрмаслигини ўйлаб, бироз сиқилди. Шундай бўлса-да, пул топишга ҳаракат қилиб қўришини айтиб ўқитувчиси билан хайрлашди.

Эртаси куни Ф.Асадов Фаёзанинг қўнғироғидан бироз хурсанд ҳам бўлди. Уни ёнига чакирди. Машинасида марказга бораркан, ўқувчисининг қўнғилини кўтарган бўлди.

— Сиз хавотир олманг, ўртада мен турибман, пулингизга қўйиб қолмай-сиз. Ҳозир ҳужжатларни бошлиққа олиб кириб бераман. Тез орада ишга жойлашиб оласиз.

Ф.Асадов Фаёза узатган ҳужжатларни олиб, ичига разм солди. Қоғозлар

орасидаги пулни кўргач, бош шифокор хузурига йўл олди. Кейин Фаёзани ҳам бирга олиб қирмоқчи бўлиб, ортига қайтди. Бироқ зинадан тушаётганида қаршисидан чиққан одамларни кўриб, каловланиб қолди.

...Фаёза ўқитувчисининг ёнидан чиқиб узок ўйлади. Сўнгра унинг ноқонуний ҳаракатларидан жажли чиқиб, бу ҳақда ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органларга хабар берганди. Ўтказилган тезкор тадбирда эса Ф.Асадов жиноят устида қўлга олинди.

Жиноят ишлари бўйича Қарши шаҳар суди томонидан мазкур иш атрофлича муҳомада қилиниб, Фарҳод Асадовга энг кам ойлик иш ҳақининг 55 баравари миқдорда жарима жазоси тайинланди.

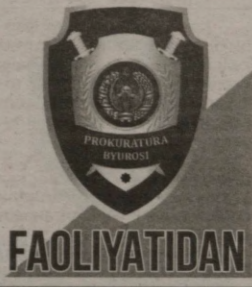

— Телефонда гаплашган аёл ҳали сизимдингиз?! — Фарҳод Асадов (исм-фамилиялар ўзгартирилган) собиқ ўқувчисига пешвоз чиқаркан, табассум қилди. — Уэр, телефонда танимабман. Хўш, нима хизмат?

Фаёза танимганимни, йўқми деган хавотирда тургани боис ўқитувчисининг самимий муомаласидан енгил тин олди.

— Ҳалиги, анча пайтдан буён ишсиз юргандим, домла. Сизни вилоят давлат санитария-эпидемиология назорати марказида ҳам ишлайди деб эшитган эдим. Шунга ёрдам сўраб келгандим. Илоҳи бўлса, менга ҳам бирор иш топиб берсангиз дегандим.

Фаёза одобсизлик қилиб қўймадими дегандай ўқитувчисидан қўзларини олиб қочди. Ф.Асадов бироз икки-

Мажбурий ижро бюросининг Тошкент шаҳар бошқармаси органлари суд ва бошқа органлар ҳужжатлари ижросини таъминлашга алоҳида эътибор қаратмоқда. Бу жараёнда айниқса хорижий корхоналарнинг ҳуқуқ ва қонуний манфаатларини ҳимоя қилиш устувор аҳамият касб этади. Чунки мамлакатимизда тадбиркорликнинг ривожланиши, Ўзбекистоннинг халқаро май-

Хорижий корхонага қарзи ундириб берилди

дондаги обрўси ошиши ҳўжалик муносабатларида қонун устуворлиги таъминланишига бевосита боғлиқдир.

Бюронинг Чилонзор туман бўлими иш юритишда "Enter Engineering Pte Ltd" компанияси ҳисобидан Украинанинг "Северодонецкий ОГРХИМ" корхонасига қарздорлиқни ундириш бўйича 4 та ижро ҳужжати мавжуд эди. Жумладан, Тошкент шаҳар иқтисодий судининг 2019 йил 1 мартдаги қарорига асосан 20 минг АҚШ доллари миқдорида қарз, 514,3 АҚШ доллари давлат божи, 12 мартдаги қарорига кўра 671 524,20 АҚШ доллари миқдорида асосий қарз, 107 443,72 АҚШ доллари миқдорида пеня, 9755,74 АҚШ доллари миқдорида давлат божи,

Ихтиёр АҚБАРОВ,
МИБ Чилонзор туман бўлими бошлиғи

17 апрелдаги қарори бўйича 48448,84 АҚШ доллари миқдорида қарз, 968,98 АҚШ доллари миқдорида давлат божи ҳамда 1 майдаги қарорига асосан 75450 АҚШ доллари миқдорида қарз, 7540 АҚШ доллари миқдорида пеня, 882,78 АҚШ доллари миқдорида давлат божи ундириш тўғрисидаги ижро ҳужжатлари юзасидан мажбурий ижро ҳаракатлари амалга оширилди.

Натижада "Северодонецкий ОГРХИМ" корхонасига юқорида кўрсатилган жами 942 528,56 АҚШ доллари миқдоридаги қарзлар тўлиқ ундириб берилди.

Оила масъулиятини ҳамма ҳам бирдек тушунавермайди. Айнан мана шунинг натижасида, кўплаб оилалар охир-оқибат парокандаликка юз тутмоқда. Мисолларга мурожаат қиламиз: булоқбошилиқ Шавкатбек ва Барноҳон яхши ниятлар билан турмуш қуришди. Ёш оиланинг икки фарзандли бўлганлари бу кўргонга файзу барака олиб келди гўё.

Ота оиласига қайтди

Музаффар УМАРОВ,
МИБ Нурафшон шаҳар бўлими бошлиғи ўринбосари

Ширингина бу турмушга қутилмаганда кўз тегдим, эрхотин орасида тез-тез аразлашлар, аччиқ-тизиқ гап-сўзлар урчиди. Иккиси тез-тез тортишиб қоладиган бўлди. 2015 йилда юз берган илк келишмовчилик кучайиб бораверди. Катталар ҳам бу ҳолга ҳайрон эдилар. Муаммо нимада, унинг ечими нимадан иборатлиги ўзаро маслаҳатларда муҳокама қилинарди. Улар оила аҳиллиги тарафдори

яшаш хонадонига борган давлат ижрочиларига Шавкатбекнинг аниқ манзили, қаердалигини билмасликларини айтишарди. Охир-оқибат Бюронинг Булоқбоши туман бўлими томонидан Шавкатбекка нисбатан қидирув эълон қилинди. Бу ишга туман ички

эдилар. Аммо, ёшлар ажралишди. Фуқаролик ишлари бўйича Кўргонтепа туманлараро суди Шавкатбекдан ойллик иш ҳақи ва бошқа даромадининг 1/3 қисми миқдорида алимент ундириш ҳақида қарор чиқарди.

Шавкатбек тайин бир ишда ишламаганлиги сабабли, фарзандларининг таъминоти учун алиментни гоҳ тўлаб, гоҳ тўламадан юрарди. Вақт ўтгани сари, унинг зиммасидаги қарздорлик ҳам кўпайиб бораверди. Собиқ эрнинг эса парвойи фалак, иш ўрнини тез-тез ўзгартириб, гўё шу орқали зиммасидаги масъулиятдан қутулмоқчи бўларди. Унинг

ишлар бўлими ҳам бош қўшди. Ва нихоят, олиб борилган тушунтириш ва тарғибот ишлари натижасида Шавкатбек Эрматов ўз хонадонига қайтди, унинг оиласи тикланишига муваффақ бўлинди.

Бўлим ходимлари қайта тикланган, хатосини тушуниб етган оила соҳибларини чин дилдан табриклаб, давлатимизнинг ҳар бир оила мустаҳкам бўлиши йўлида олиб борилаётган сиёсати моҳиятини тушунтириб, уларга бўлимнинг эсдалик совғасини ҳам топширдилар. Бундай эзгу саяёҳаракатлар бўлим томонидан мунтазам равишда олиб борилаётган.

62 миллион сўмлик ундирув

Алишер НУРМУРодов,
МИБ Қонимех туман бўлими бошлиғи ўринбосари

Мамлакатимизда олиб борилаётган ислохотларнинг барчаси том маънода халқимизнинг фаровон турмуш кечириши, оғирини енгил қилишга қаратилган, десак, муболаға бўлмайди. Хусусан, Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2018 йил 6 октябрдаги 808-сонли қарорига асосан, алимент суммаларини олдиндан тўлаш ёки алимент тўлаш мажбуриятини таъминлаш учун гаров шартномасини тузиш тартиби тўғрисидаги Низом тасдиқланди.

Шунингдек, "Суд ҳужжатлари ва бошқа органлар ҳужжатларини ижро этиш тўғрисида"ги Ўзбекистон Республикаси Қонунининг 421-моддасида қарздор жисмоний шахснинг Ўзбекистон Республикасидан чиқишини вақтинча чеклаш белгилан бўлган.

Мазкур қарорга кўра, алимент тўловчи шахс Ўзбекистон Республикасидан чиқиш ҳуқуқини қайта тиклаш учун алимент суммаларини олдиндан тўлаш ёки алимент тўлаш мажбуриятини таъминлаш учун гаров шартномасини тузган бўлса, алимент тўлаш тўғрисида келишув

тузиш мажбуриятдан озод этилади ва унинг четга чиқиш ҳуқуқлари тикланади.

Фуқаролик ишлари бўйича Навбахор туманлараро судининг 2018 йил 2 ноябрдаги ижро ҳужжати асосан, қарздор Ш.Нуровдан (исм-фамилиялар ўзгартирилган) ундирувчи Л.Ражабованинг фойдасига бир нафар фарзандининг моддий таъминоти учун қарздорнинг ҳар ойллик иш ҳақи ёки бошқа даромадининг 1/6 қисми миқдорида алимент ундириш тўғрисидаги ижро ҳужжати бўлим иш юритишга келиб тушган. Ижро ишини юритиш давомида қарздор Ш.Нуровнинг Ўзбекистон Республикасидан четга чиқиш ҳуқуқи вақтинча чекланган.

Бўлимга мурожаат қилган Ш.Нуров, фарзанди 10 ёшда эканлигини билдириб, қолган 8 йиллик алимент суммаларини ҳисоблаб беришни сўради.

Мазкур мурожаат ўрганилиб, унга 2019 йил июль ойидан 2027 йил июнь ойига қадар бўлган 96 ой учун жами 62 миллион сўм алимент тўлаш лозимлиги тушунтирилди. Ш.Нуров фарзандининг таъминоти учун белгиланган суммаларни тўлаганлиги сабабли, қарздорни четга чиқишга қўйилган чеклов бекор қилинди. Ижро иши иш юритишдан тамомланди.

Ҳужжат ижроси бир кунда таъминланди

Фазлиддин ТОШБОВЕ,
МИБ Қумқўрғон туман бўлими давлат ижрочиси

Фуқаролик ишлари бўйича Сариосиё туманлараро судининг 2014 йил 4 майдаги буйруғига асосан Соҳиба Ғойипованинг бир нафар фарзанди учун собиқ турмуш ўртоғи Ражабали Раҳимовдан алимент ундириш белгиланган эди.

Шу даврда у турмуш ўртоғи билан ўзаро келишиб, ижро ҳаракатларини тўхтади. Орада бир неча йиллар ўтиб ўзаро келишмовчиликлар сабабли фарзандининг моддий таъминотида қийналган С.Ғойипова ишни такроран ижрога топширишга қарор қилди. Жорий йилнинг 8 июль кунин Бюронинг Сариосиё туман бўлимида мазкур иш қайта тикланиб, ижро ҳаракатларига киришилди. Орадан бир кун ўтиб, Бюронинг туман бўлими давлат ижрочилари томонидан олиб борилган тушунтириш-тарғибот ишлари натижасида собиқ турмуш ўртоғи Р.Раҳимов фарзандининг 18 ёшгача бўлган алимент пулларини, яъни 50 миллион сўмни тўлаб берди.

Ой якунида маош олишнинг ҳам ўзига яраша гашти бор. Чунки "Иш ҳақимни олсам, ўғлимга буни харид қиламан, қизимнинг папкасини янгилаш керак!" каби маиший эҳтиёжларни олдиндан режалаштирамиз. Боз устига тугилган кун, тўймаърака ва бошқа тадбирлар ҳам қўшимча чиқим дегани. Аммо одамларимиз ҳечам бундай ширин ташвишлардан ранжишмайди, доимо оиласи, яқинларининг қувончи учун ҳаракат қилишади. Бирок шунча меҳнат қилиб, ҳалол ҳаққини, маошини ололмасачи...

«Ҳаққимни беринг, бой ота!»

Иноят ҲИДОЯТОВ,
МИБ Олот туман бўлими бошлиғи

Олотлик Рустам Ачилов шу тариқа азият чекиб юрган эди. Қонун унинг муаммосини ҳал этди.

МИБ Олот туман бўлими иш юритишда ФИБ Қоракўл туманлараро судининг 2019 йил 14 март куниндаги ижро ҳужжати бўйича қарздор "Олот НГҚЭ"дан ундирувчи Рустам Ачилов фойдасига 80 миллион 763 минг 194 сўм иш ҳақи ва 2 миллион сўм маънавий зарарини ундириш тўғрисидаги ижро ҳужжати қонун талаблари доирасида расмийлаштирилди.

Давлат ижрочилари томонидан мажбурий ижро ҳаракатлари олиб борилиб, ундирувчининг 82 миллион 763 минг 194 сўмлик ҳаққи ундириб берилди.

Фуқаро Р.Ачилов ҳуқуқлари қонун йўли билан ҳимоя қилингандан мамнун. Иқтисодий жиҳатдан йиғилиб қолган муаммоларини ҳал этиш имкони тугилди, оиласига тўқинлик, кўнглига хотиржамлик қайтди.

Тўлов олдиндан кафолатланди

Раҳматилла МИРЗАЕВ,
МИБ Гулистон туман бўлими бошлиғи ўринбосари

Ўзаро келишмовчиликлар сабабли оила дарз кетди. Оилани сақлаб қолишнинг иложи бўлмагач, бола она билан кетди. Бирок, ота баъзи оталар каби масъулиятини унутмади. Боласини моддий таъминлаб турди. Такдир тақозоси билан отанинг хорижга чиқишига тўғри келиб қолди.

Ота ишини қонуний ҳал этиш учун МИБ Гулистон туман бўлимига мурожаат қилди. Фуқаролик ишлари бўйича Гулистон туманлараро судининг қарздор А.Фроловдан ундирувчи А.Сейитмамбетованинг фойдасига 1 нафар вояга етмаган фарзанди моддий таъминоти учун алимент ундириш ҳақидаги қарор чиқарилган. Ота ўз вақтида алимент пулларини тўлаб келган. Унга хорижга чиқиш учун қонун талабига кўра алимент пулларини олдиндан тўлаш ҳам мумкинлиги тушунтирилган, ижро ҳужжатларини юритиш давомида мажбурий ижро бюроси томонидан қарздордан ундирувчи фойдасига, яъни фарзанди таъминоти учун олдиндан беш йиллик — 35 миллион 331 минг 851 сўм алимент пуллари тўлиқ тўлаб берилди.

Сувадаги мўъжиза

Барча суоқликлар музлаганда тораяди, сув эса кенгайди. Хар қандай модда қаттиқ ҳолида суоқлиги қараганда огир бўлади, сувада эса бунинг акси. Муз унинг юзасида қалқиб туради, физик қонунларга қўра чўкиб кетмайди. XX асрда олимлар бу шунчаки табиатнинг инжиқлиги эмаслигини пайқаб қолишди. Зеро, агар муз сувага чўкканда, ҳавзалар туб-тубигача музлаб, уларда ҳаёт тўхтаб қоларди. Демак, Яратган ҳаётни рағбатлантириши учун сувага алоҳида ҳусусиятлар берган.

Масару Эмотонинг таъкидлашича, сув ҳатто мусика тинглай олади. Бетховен симфонияси янраганда бир хил кристаллар,

қила оласизми? Умуман бу ҳақда уйлаб кўрганмисиз?

Бу саволга сувнинг ўзи шундай жавоб қилади:

Булганиб эрдим, етишдим пок бўлиб, Янги тўн кийдим, маконим хок бўлиб. Бугун олимларимизнинг сув устида олиб бораётган тадқиқотлари, жумладан унинг ифлосланиши ва ўзини ўзи тозалаши тўғрисидаги тадқиқотлари замирида Жалолуддин Румийнинг юқоридаги шеърий ҳулосалари бор.

Эзгулик дарёси нима?

Замонавий шахарларда миллионлаб кўпқаватли уйлarning ҳоҷатхоналари сув билан тозаланади. Бу ифлос оқова сув қаерга боради? Биз ичаётган сувага келиб қўшил-

ресурслари институти эълон қилган сув тақчиллигидан азият чекаётган давлатлар рейтингида Ўзбекистон 164 мамлакат орасида 25-ўринни эгаллади.

Ўтказилган тадқиқотларга қўра, Ўзбекистон сув тақчиллиги энг юқори бўлган гуруҳдан (27 давлат) ўрин олди. Жаҳон банки прогнозлари қараганда Марказий Осиё минтақасининг демографик ўсиши фонида 2050 йилга бориб аҳоли сони 90 миллион кишига етиб, унинг 25-30 фоизи сув танқислигига дуч келиши мумкин экан. Суғориш учун сарфланадиган сув ресурслари эҳтиёжи эса 2020 йилдаёқ 30 фоизга ошиши тахмин қилинган.

Мамлакатимиз минтақадаги давлатлар ичида аҳолиси энг кўпи, сув ресурслари эса энг ками ҳисобланади. Бизга керакли сувнинг 18 фоизигина юртимиз ҳудудида шаклланади. Қолган 82 фоизга яқини қўшни давлатларда шаклланиб, Амур дарё ва Сирдарё орқали юртимизга кириб келади. Ушбу сувларнинг 85 фоизга яқини суғорма деҳқончиликда ишлатилади.

Муаммога ечим борми?

Сув энг аввало табиат инъоми. Хар йили ёмғир ва қор сувларининг йиғилиши натижасида жуда катта миқдорда сув ресурслари пайдо бўлади. Демак, муаммо сувнинг йўқолиб кетишида эмас, балки эҳтиёжларнинг ошиб бораётгани, инсоннинг табиатга мисли қўрилмаган даражада таъсир этаётганидир. Шундай экан, муаммога фақат бир йўл — сува бўлган муносабатни ўзгартириш орқалигина ечим топиш мумкин.

Сўнгги йилларда мамлакатимизда сувадан фойдаланиш ва унинг ҳуқуқий асосини яратишга алоҳида эътибор қаратиб келинмоқда. Сув ресурсларини муҳофаза қилиш, ундан оқилона фойдаланиш бўйича ҳуқуқий ҳужжатлар қабул қилинди. Шу билан бирга, қишлоқ ҳўжалигида босқичма-босқич тежамкор технологияларга ўтиломоқда. Масалан, 1990 йилгача мамлакатимизда турли мақсадлар учун сарфланган сув 64 миллиард куб метрни ташкил этган бўлса, тежамкор технологияларнинг жорий этилиши ва сувадан оқилона фойдаланиш натижасида қишлоқ ҳўжалиги учун янги-янги майдонлар ўзлаштирилаётган, аҳоли сони кескин ўсаётган бўлишига қарамадан 2008 йилдан сўнг бу кўрсаткич 51 миллиард куб метргача қискарди. Томчилати суғориш технологиясининг жорий этилаётгани эса сув сарфини янада қискартириш имконини бермоқда.

Ҳа, сув — тириклик манбаи. Усиз ҳаётимизни тасаввур этиб бўлмайди. Бу бебаҳо ичимлик Яратганнинг бандаларига берган ноёб тортиғидир.

Юқорида келтириб ўтилган гаплар пировардида "Сувни тежанг!", "Сувни ифлосланторманг!" деган сўзларни яна такрорлаш шарт бўлмаса керак. Фақат шуни таъкидлаймизки, қадимги юнон файласуфи Фалес айтганидек, "Ҳамма нарсанинг ибтидоси сувдир".

JARAYON

ЯНГИ РАМЗ ТАСДИҚЛАНДИ

Жорий йилнинг 26-30 август кунлари Самарқанд шахрида ўтказилиши кутилаётган "Шарқ тароналари" XII халқаро мусика фестивалининг Ўзбекистон Бадий академияси ва республика "Тасвирий ойна" ижодий уюшмаси томонидан яратилган янги логотипи тасдиқланди.

Айни пайтда Самарқанд шахрини фестивалнинг ушбу янги рамзи билан безатиш ишлари олиб бориломоқда.

Маълумотларга қўра, бу йил фестивалда дунёнинг 78 та давлатидан 300 дан ортиқ хорижий меҳмон қатнашиш истагини билдирган.

Илк меҳмонлар — Туркменистон ("Арчабил") ва Тожикистон ("Badakhshan") мусиқий жамоалари 24 август кунин Самарқандга етиб келади.

Фестиваль иштирокчиларининг асосий гуруҳлари 25-26 август кунлари Самарқанд темирйўл вокзалида тантанали кутиб олинади.

Шунингдек, Самарқанд вилояти ҳокимининг ўринбосари Р.Қобилов ижтимоий тармоқдаги саҳифасида маълум қилишича, "Шарқ тароналари" XII халқаро мусика фестивалига ташриф буюрувчи меҳмонларнинг саёҳат маршрутига илк бор Са-

марқанд шахар Боғиба-ланд маҳалласидаги анжирзорлар киритилди.

Энди меҳмонлар Самарқанддаги Амир Темур боғларидан ҳисобланган Боғиба-ланд анжирзорларига ташриф буюриб, жаннат меvasи бўлган анжирдан тановул қилишлари мумкин.

Эслаиб ўта-миз, бундан аввал Самарқанд вилоят ҳокими Э.Турдимов вилоятда туризмни ривожлантириш масалаларига бағишланган йиғилишда Самарқанд анжирзорларини туристик маршрутга кири-тиш юзасидан ўз тақлифларини билдирган эди.

ЎЗА

Келгуси сонда

Бугун одамларнинг сиёсий ва фуқаролик фаоллиги ошди, онгу тафаккури юксалиб, Ватан тақдирига аҳлдорлик туйғуси, эртанги кунга ишончи ортиб бормоқда.

HUQUQ

YURIDIK GAZETA

MUASSIS:

O'zbekiston
Respublikasi
Bosh
prokuraturasi

BOSH MUHARRIR:

Jahongir MAKSUMOV

TAHRIIR HAY'ATI:

Erkin YULDASHEV

Halim BOLTAYEV

Sodiqjon NAZAROV

Hayot SHAMSUTDINOV

Utkirjon DEKKANOV

Magsudali QAMBAROV

TAHRIIRIYAT
MANZILI:

Toshkent shahri, Yahyo
G'ulomov ko'chasi, 66-uy.

Telefon: 233-98-40,

Faks: 233-10-53, 233-64-85

www.huquq.uz

Info@huquq.uz

Tahririyatga kelgan qo'lyozmalar taq-
qilinmaydi va egalari-
ga qaytarilmaydi.
Muallif fikri tahririyat nuqtai nazaridan
farqlanishi mumkin.
«HUQUQ» materiallari ko'chirib
bosilganda manbaa sifatida gazeta nomi
ko'rsatilishi shart.

① — tijorat materiallari.

Buyurtma v-3713.

15 213 nusxada bosildi.

Oq'oz bichimi A-3, hajmi 3 bosma toboq.
Gazeta tahririyat kompyuter bazasida terifi
va sahifalandi. «HUQUQ» original maketi.

Navbatchi muharrir: KASAROV

Sahifalovchi: S.BOBBOJANOV

Gazeta haftaning payshanba kuni chiqadi.

Sotuvda kelishilgan narxda

Nashr ko'rsatkichi 231

Gazeta «O'zbekiston» nashriyot matbaa
qilindi yilida chop etildi.
Korxona manzili: Toshkent shahar, Alisher
Navoiy ko'chasi, 30-uy.

Bosmaxonaga topshirish vaqti: 22.00.
Topshirish: 20.00 1 2 3 4 5 6 7 8 9

Gazeta O'zbekiston Respublikasi matbuot va
axborot agentligida 2009-yil 12-oktabrda
0188-raqam bilan ro'yxatga olingan.

ISSN 2010-7617

9 772010 761004

Ўзбекистондаги умумтаълим мактабларида янги ўқув йили 2019 йилнинг 4 сентябридан бошланади. Бу ҳақда Халқ таълими вазирлиги хабар қилмоқда.

22-AUGUST 2019-Y.
HUQUQ N° 34
(1179)

11

МУБОРАКБОД ЭТАМИЗ!

Прокуратура органлари тизимида кўп йиллар хизмат қилиб, юртимизда қонунийликни мустаҳкамлашга ўзининг муносиб ҳиссасини қўшган инсон, прокуратура фахрийси Углай Аймурзаева табарруқ 70 ёшни қарши олмақда.

У прокуратура органларидаги 31 йиллик меҳнат фаолияти давомида Тошкент вилоят прокуратураси тизимида турли лавозимларда самарали хизмат қилиб, жамиятда қонун устуворлигини таъминлаш, қонунийликни мустаҳкамлаш, фуқароларнинг ҳуқуқ ва эркинликларини ҳимоя қилиш каби касбий вазифаларни бажаришга масъулият билан ёндашди.

Самимийлик ва фидойилик каби фазилатлари билан ҳуқуқни муҳофаза қилувчи орган ходимлари орасида ҳурмат қозонди.

Бугун сафимизга кириб келаётган ёш ҳуқуқшунос ходимлар уни амалий тажрибаси ва касб маҳорати сирларини сидқидилдан ўргатган тажрибали мураббий, меҳрибон устоз сифатида юксак қадрлайди.

Углай Аймурзаеванинг узок йиллик меҳнат фаолияти прокуратура раҳбарияти томонидан муносиб баҳоланиб, бир неча маротаба рағбатлантирилди.

Ҳурматли Углай Аймурзаева, таваллуд айёмингиз муборак бўлсин! Сизга ва оила аъзоларингизга сўхат-саломатлик, узок умр, хонадонингизга файзу ҳурмат тилаймиз!

Ўзбекистон Республикаси Бош прокуратураси жамоаси ва
Фахрийларни ижтимоий қўллаб-қувватлаш жамоатчилиги Маркази

Прокуратура органлари тизимида хизмат қилиб, юртимизда қонунийликни мустаҳкамлашга ўзининг муносиб ҳиссасини қўшаётган инсон Фурқат Жумаев кутлуг 60 ёшни қарши олмақда.

У прокуратура органлари тизимидаги меҳнат фаолияти давомида Сирдарё вилоят прокуратурасида бўлим прокурори, Гулистон туман прокурорининг ёрдамчиси, Ховос туман прокурорининг катта ёрдамчиси, Сирдарё туман прокурорининг ўринбосари, Гулистон шаҳар прокурорининг ўринбосари, вилоят прокурорининг катта ёрдамчиси, вилоят прокуратурасида бўлим бошлиғи, Янгиер шаҳар прокурори, Гулистон шаҳар прокурорининг катта ёрдамчиси, вилоят прокуратурасида бўлим катта прокурори лавозимларида самарали хизмат қилиб, қонун устуворлигини таъминлаш, фуқароларнинг ҳуқуқ ва эркинликларини ҳимоя қилиш каби касбий вазифаларни бажаришга масъулият билан ёндашди. Самимийлик ва фидойилик каби фазилатлари билан ҳуқуқни муҳофаза қилувчи орган ходимлари орасида ҳурмат қозонди.

Айни пайтда у вилоят прокурорининг катта ёрдамчиси вазифасида фаолият юритмоқда.

Фурқат Жумаевнинг фидокорона меҳнати прокуратура раҳбарияти томонидан муносиб баҳоланиб, бир неча маротаба рағбатлантирилди.

Ҳурматли Фурқат Раимович, таваллуд айёмингиз муборак бўлсин! Сизга ва оила аъзоларингизга мустаҳкам соғлиқ, оилавий тотувлик, хонадонингизга тинчлик-осойишталик ҳамда фаровонлик тилаймиз!

Сирдарё вилоят прокуратураси жамоаси

SPORT

Ўзбек велоспортчисидан тарихий натижа

Халқаро Велоспортчилар Иттифоқининг янгиланган жаҳон рейтингда ўзбекистонлик Муроджон Холмуродов велотрэкнинг очколар бўйича жамоавий йўналишида учинчи поғонада қайд этилди.

Миллий олимпия қўмитасидан маълум қилишларича, бундай натижа ўзбек велоспорти тарихида илк марта кузатилмоқда.

Эслатиб ўтамиз, 37 ёшли Холмуродов ҳисобида 1337.5 очко мавжуд.

Айни шу йўналишнинг аёллар тоифасида эса Токио олимпиадасига йўланма олиб улгурган Ольга Забелинская 1200 очко билан тўртинчи поғонадан жой олган.

Неймар «Барселона»га қайтадими?

Неймар бу йил ёзги трансфер вақтининг бош мавзуси бўлди. Бир қарасанг, «Неймар «Барса»га қайтади», бир қарасанг, «Реал» Неймар учун фалонча сўм таклиф қиляпти» қабилидаги хабарларнинг охири кўринишига ҳам оз вақт қолди. Сабабини тушунган бўлсангиз керак, ёзги олди-сотди мавсуми ҳам тугаб қолди.

Сўнги хабарларга қараганда, «Барселона» раҳбарияти Неймарнинг трансферини муҳокама қилиш учун йиғилиш ўтказди.

Унда бразилиялик футболчи бўйича ПСЖга яна битта таклиф юбориш ҳақида қарор қабул қилинди.

ESPN нашрининг хабарига кўра, каталонияликлар бразилиялик футболчининг сотиб олиш шарти билан ижарага олишга қарор қилишди.

Шунингдек, жамоа Неймарнинг трансфер нархини пайсатириш учун ўз футболчиларидан қўшиб бермоқчи.

Маълумот ўрнида айтиб ўтамиз, айни дамда футболчи Мадриднинг «Реал» клуби ҳам жиддий қизиқиш билдирмоқда. Бу борада музокаралар ўтказилаётгани борасидаги хабарлар ҳам мавжуд. Қисқаси, ҳар бир мусобақада бири-бирига жиддий рақиб бўлган икки клуб футболчилар ҳаридида ҳам рақобатлашмоқда. Кўрамиз, воқеалар қандай яқун топар экан?

Эслатиб ўтамиз, 2017 йилда ПСЖ клуби Неймарни 222 миллион еврога харид қилган эди.

Ўтган ҳафтанинг дам олиш кунлари Таиланднинг Бангкок шаҳрида ўтказилган футбол бўйича клублар ўртасидаги Осиё чемпионати ўз якунига етди. Мамлакатимиз шарафини ҳимоя қилган Ўзбекистон чемпиони «АГМК» жамоаси яқунда 4-ўрин билан қийофланди.

Қўлдан чиққан ғалаба

Александр Петров шоғирдлари ярим финалда Эрон чемпиони «Мис Сунгун» клубига имкониятни бой бергач, 3-ўрин учун кечган баҳсда Вьетнамнинг «Тай Сон Нам» жамоасига қарши паркетга тушди.

Маълумки, ушбу жамоалар гуруҳ босқичида ҳам тўқнаш келишган ва ўшанда АГМК футболчилари ҳисобни биринчи бўлиб очишган бўлса-да, алал-оқибат йирик – 4:1 ҳисобида маглубиятга учраганди. Афсуски, олмаликлар реванш олишолмади. Бу сафар ҳам Вьетнам чемпиони Александр Петров шоғирдлари футболдан «сабоқ беришди».

Қизиги, 3-ўрин учун кечган баҳсда Ўзбекистон чемпиони ҳисобни очган ва биринчи бўлимдан кейин 3:1 ҳисоби-

да олдинда бораётган эди. Бироқ яқунда олмаликлар 4:6 ҳисобида ютқазиб қўйишди ва 4-ўрин билан чекланди. Эътиборлиси, бу АГМКнинг ушбу мусобақадаги энг яхши натижасига айланди.

Финалда Япониянинг «Нагоя Оушенс» ва Эроннинг «Мис Сунгун» клублари ўзаро тўқнаш келишди. Унда кунчиқар юрт вакиллари 2:0 ҳисобида ғалаба қозонди ва мусобақа ғолибига айланди. Таъкидлаш керак, бу «Нагоя Оушенс» жамоасининг ўз тарихида тўртинчи бор Осиё чемпиони бўлиши.

Футзал. Клублар ўртасида Осиё чемпиони

3-ўрин учун баҳс:

«Тай Сон Нам» (Вьетнам) — АГМК (Ўзбекистон) – 6:4

Дибала учун 80 миллион

Франциянинг ПСЖ клуби Италиянинг «Ювентус» жамоаси ҳужумчиси Пауло Дибала трансфери борасида иш олиб бормоқда. Бу ҳақида Daily Mail нашри хабар тарқатди.

Манбанинг хабарига кўра, парижликлар аргентиналик юлдуз учун 80 миллион евро тўлашга тайёр.

Аввалроқ парижликлар 25 ёшли футболчи учун 5 йиллик шартнома ва йилга 12 миллион евро маош таклиф қилган эди. Эслатиб ўтамиз, Дибала ўтган мавсум 42 та ўйинда майдонга тушиб, 10 та гол урган ҳамда 5 та голга ассистентлик қилган.

Интернет хабарлари асосида тайёрланди

Ўтганларнинг охириати обод бўлсин

Ўзбекистон Республикаси Бош прокуратураси ва Сирдарё вилоят прокуратураси жамоалари ҳамда Фахрийларни ижтимоий қўллаб-қувватлаш жамоатчилиги маркази прокуратура фахрийси

Зайниддин ЖУРАБОВнинг

вафоти муносабати билан унинг оила аъзоларига чуқур таъзия билдиради.

Тошкент шаҳар прокуратураси жамоаси шаҳар прокуратураси бўлим катта прокурори Бахтиёр Самуқовга укаси

Ҳикмат САМУҚОВнинг

вафоти муносабати билан чуқур ҳамдардлик билдиради.